

d'Oude Binnenstad

Kwartaaluitgave van de samenwerkende bewoners en ondernemers in de Amsterdamse binnenstad. Gratis huis-aan-huis verspreid in de oude binnenstad.

Poppenkabinet Maria's Dolls

Hoe een verzameling van vijftienduizend Duitse poppen een nieuw thuis op de Wallen vond. > 7

Geheimzinnig nonnengezang

Klinkt het lied van middeleeuwse zusters nog altijd op de Oudezijds Achterburgwal? > 8

Cold case: Der Teufel soll mein Führer sein!

Zeven jaar lag het lijk in een koude kelder. Nog steeds zoekt de politie naar zijn naam. > 9

Boeken voor de lange winteravonden

Over een sekstheater, Napoleon, een likeurstokerij en een jeugdboek over verslaving. > 3/11/13

Van wie is de Binnenstad?

Toerismedeskundigen komen met alarmerende cijfers over bezoekersaantallen. Bewoners klagen steeds harder over de toenemende drukte. Vaak klinkt de verzuizing dat het Wallengebied in een pretpark dreigt te veranderen.

Het stadsbestuur en de bestuurscommissie Centrum worden zich meer en meer bewust van de noodzaak om te komen tot een deltaplan om de stad niet ten onder te laten gaan aan de grote aantallen bezoekers. Tegelijkertijd is er vanuit ondernemers de roep om minder regels. Gemeenteraad en bestuurscommissie staan soms op gespannen voet met elkaar als het gaat om het verlenen van vergunningen voor bierfietsen, straatartiesten en ander vermaak. Dat leidt tot de vraag 'Van wie is de binnenstad?'

UvA-onderzoek

Om inzicht te krijgen in de beleving en het gebruik van het Wallengebied is een onderzoeksgroep van de afdeling politicologie van de Universiteit van Amsterdam met een verkenning gestart. Het *Public Mediation Program* is opgericht om conflicten te begrijpen die ontstaan rondom sociale veranderingen en om overheden te ondersteunen hoe hiermee om te gaan. Nanke Verloof leidt het onderzoek. In het 1012-gebied onderzoekt zij met een team van zes studenten hoe burgers, overheden en andere betrokkenen tot gezamenlijke oplossingen kunnen komen. Verloof: 'Je moet eerst uitzoeken hoe de publieke ruimte in de binnenstad eigen-

lijk wordt gebruikt. In het Wallengebied lopen er enorm veel verschillende functies en mensen door elkaar heen. We houden interviews met bewoners, want zij zijn expert op het gebied van overlast. Via hun *bottom-up*-kennis kunnen wij de gemeente inzicht geven in hoe overlast wordt ervaren en wat er

van de bezoekersdruk op dit moment versnipperd is: 'We zien dat de stad steeds drukker wordt. Meer bewoners, meer werkenden en studenten, meer binnenlandse en buitenlandse bezoekers. Die toename heeft positieve kanten, maar genereert tegelijkertijd ook een groeiende deeleconomie die is gericht op belevingservaring: *pub crawls*, *guided tours*, *bachelor parties*, bierfietsen, touringcars, fietsverhuur, illegale hotels et cetera. Die hebben een negatieve invloed op de leefbaarheid.

Verloof: 'Er is een hele actieve gemeenschap van bewoners en ondernemers, en er is veel beleid over dit zeer toeristische gebied heen gestort. Wij willen inzicht krijgen in de sfeer en het gebruik

van de bezoekersdruk op dit moment versnipperd is: 'We zien dat de stad steeds drukker wordt. Meer bewoners, meer werkenden en studenten, meer binnenlandse en buitenlandse bezoekers. Die toename heeft positieve kanten, maar genereert tegelijkertijd ook een groeiende deeleconomie die is gericht op belevingservaring: *pub crawls*, *guided tours*, *bachelor parties*, bierfietsen, touringcars, fietsverhuur, illegale hotels et cetera. Die hebben een negatieve invloed op de leefbaarheid. Wij zijn één gemeente Amsterdam en samen moeten we antwoord geven op drie hoofdvragen: Hoe groot is het absorptievermogen van de stad? Hoe behouden we een gevarieerde economie? En hoe beïnvloeden wij het gedrag van mensen? Onder leiding van wethouder Kajsa Ollongren onderzoekt de gemeente hoe wij stadsbreed met de toenemende drukte moeten omgaan.'

Het stadsdeel zet in januari het onderwerp hoog op de agenda. Aan de hand van schouwen in zes straten zullen deskundigen creatieve oplossingen aandragen voor het gebruik van de openbare ruimte. Ondertussen wordt ook de drugserelateerde overlast in beeld gebracht.

Oranje: 'We willen concrete aanbevelingen formuleren. In maart of april organiseren wij een grote bijeenkomst met de buurt waarin we al die ervaringen en de resultaten van het onderzoek van de UvA meenemen. Bewoners, ondernemers en gemeente kunnen dan gezamenlijk een aantal acties benoemen om de meest overlastgevende zaken aan te pakken.'

zou kunnen worden gedaan om dit gebied als leefomgeving te verbeteren.'

Met het onderzoek wordt gepeild hoe het feitelijke gebruik van de binnenstad zich verhoudt tot het beleid van de gemeente. Hoe kan het dat ondanks maatregelen door het stadsdeel, etnografisch onderzoek en interviews laten zien dat de kwaliteit van de leefomgeving achteruitgaat door alledaagse irritatie? Er zijn ook gesprekken met ondernemers

van het gebied. En dat zetten we af tegen regels en beleidspraktijken van de gemeente. Zo brengen we in kaart waar en hoe de publieke ruimte een plek kan bieden aan iedereen.'

Meer, meer, meer

Boudewijn Oranje, voorzitter van de bestuurscommissie Amsterdam Centrum, erkent dat het beleid ten aanzien

Er is leven na het bordeel

'Het is niet de bedoeling dat het een saaie buurt wordt'

Toeristen die zich door de Trompettersteeg en de Dollebegijnensteeg persen, om zich te vergapen aan de rode lichten en de vrouwen achter hun ramen. Het stadsdeel ijvert al jaren voor verandering van dat beeld. De prostitutie zal er verdwijnen. De luide roep dat hiermee de ziel uit het Sint Annenkwartier wordt gerukt, lijkt

langzaam te verstommen nu ondernemers de kansen grijpen om de stegen rondom de Oude Kerk nieuw leven in te blazen. De kersverse ondernemersvereniging heeft nog geen naam, maar wel veel jeugdige elan.

Pagina 16: Nieuwe ondernemers

Monumentenvrienden waken

Na eerdere confrontatie: nu de dialoog

Of het nu gaat om het oudste monument in deze stad, de Oude Kerk, of om de gebouwen van het Binnengasthuis, voor de Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad (VVAB) zijn het niet louter starre overblijfselen uit het verleden. Monumenten maken deel uit van de dynamiek van de stad. Waar een gebouw of zijn functie in het geding is, bijt de

VVAB zich als culturele waakhond vast in slechte plannen. Een gezond monument in een gezonde samenleving, daar gaat het om. Bierfietsen en hordes toeristen vormen hiervoor een bedreiging. Hap! zegt de waakhond.

Pagina 5: Geduchte tegenstander

Ingezonden brief over prostitutie

Aan de redactie

Ons commentaar op het artikel van oktober 2014 in *d'Oude Binnenstad* is het volgende.

Als u schrijft dat elk jaar een aantal pooiers wordt veroordeeld wegens mensenhandel, misbruik, uitbuiting en gedwongen prostitutie op de Wallen, dan bent u verkeerd ingelicht. Mevrouw Jolanda de Boer [officier van Justitie; red.] zou eens met de branche moeten gaan praten alvorens haar onterechte gif over ons te spuien. Er is nog nooit een vergunning van een exploitant ingetrokken.

Wij als exploitanten zijn per definitie nog nooit veroordeeld voor enige vorm van uitbuiting, misstanden of mensenhandel. Wij blijven nog steeds achter onze standpunten staan dat de misstanden incidenteel zijn. Mensenhandel is bij de exploitanten helemaal uit den boze.

Waar u het heeft over de eisen die sinds kort aan de exploitanten worden gesteld, daar heeft u het alleen over het aspect hygiëne welke ons opgedrongen wordt. Daar is het laatste woord nog niet over gesproken.

Wat betreft de grote exploitant waarvan het voornemen van de Gemeente is om zijn vergunning niet te verlenen, dat zal de Gemeente dan eerst moeten waarmaken. Waarom is dit bedrijf dan niet meteen gesloten.

[...] Wij als branche zijn het zo langzamerhand beu over de zoveelste negatieve berichtgeving ten aanzien van het prostitutiegebeuren in 1012. Koop ons allemaal uit en sluit de panden, dan gaat de Gemeente misschien failliet. Is dat dan de oplossing?

U schrijft zelfs dat de opwaardering totaál dreigt te mislukken. Verdiept u zich een keer positief in het 1012-gebeuren, en dan wel ten aanzien van de ontelingen enzovoorts. Misschien krijgt u dan een ander inzicht. Een aanrader; zie ons Raadsadres.

J. Broers, woordvoerder Wallen Ondernemers Prostitutie (WOP)

Naschrift redactie: Onze bronnen uit politiek, politie en justitie schetsen een beeld waarin de Wallen Ondernemers Prostitutie zich klaarblijkelijk niet herkennen. Daarmee spelen zij volgens de redactie te veel de vermoorde onschuld. Wij gaan ervan uit dat in het betreffende artikel de situatie rond prostitutie en leefbaarheid getrouw is weergegeven. Een persoonlijke passage over een van onze redactieleden is uit de gepubliceerde brief weggelaten.

Burgwallenoverleg 19 januari

Het eerstvolgende Burgwallenoverleg, de vergadering van bewoners van het Burgwallengebied, is op maandag 19 januari in het Bethaniënklooster. Aanvang 19.30 uur.

Op de agenda onder meer:
• herijking van Project 1012
• beleid m.b.t. overlast

Colofon

d'Oude Binnenstad

Kwartaaluitgave van bewoners en ondernemers in de Amsterdamse binnenstad.

Postadres: Dr. Willem Dreesweg 21
1188 KA Amstelveen
tel: (020) 627 24 24
fax: (020) 627 13 13
E-mail: redactie@oudebinnenstad.nl

Coördinatie: Huub Michielsen

Redactie: Eddy Appels, Eveline Brilleman, Eveline van Dijk, Joep de Groot, Michiel van Haelst, Teun van Hellenberg Hubar, Wim de Jong, Greet van der Kriek, Wanda Nikkels, Willem Oosterbeek, Joost Rompen, Edwin Schölvinc, Gerrit van de Veen, Herman Vuijsje.

Fotografie: Marian van de Veen-Van Rijk

Secretariaat: HEM Automation

Eindredactie: Ewout van der Hoog, Huub Michielsen, Bert Nap

Vormgeving: (Parentese:)

Drukker: drukkerij Atlantic

drukkerij atlantic bv voor maatwerk in drukwerk

Voor het hele traject van vormgeving tot drukken en afwerken. De snelle en voordelige printservice, bijzonder geschikt voor kleine oplagen in kleur, completeert het aanbod.

Prinsengracht 220 1016 HD Amsterdam

telefoon: 020 - 624 25 76
fax: 020 - 620 48 63
e-mail: druk.atlantic@planet.nl

Commentaar

Kom op voor onze huisartsen!

Onze buurt heeft veel te bieden, voor elk wat wils; steeds meer aanbod is er voor de toeristen en de feestvierders. Voor de buurtbewoners horen daar ook basisvoorzieningen bij zoals kinderopvang, een basisschool, een apotheek en vóór alles een huisarts. Dit beaamde burgemeester Van der Laan volmondig tijdens een buurtvergadering in 2013. Van huisartsen wordt steeds meer verwacht: ze moeten meer zelf behandelen en minder doorverwijzen. Maar dan moet die huisarts er wel zijn.

Zoals bekend moeten de huisartsen van de Oudezijds Voorburgwal verkassen omdat de eigenaar van het pand andere plannen heeft. Klinkt eenvoudig, maar is het niet. Waar vind je in deze buurt een geschikt pand dat betaalbaar is voor een paar huisartsen die een bescheiden inkomen hebben? Het toerisme en de seksindustrie drijven de huren tot absurde hoogte op. Je vraagt je af waar de zoveelste souvenirshop, ijssalon of kaaswinkel zo'n hoge huur van kan betalen. Feit is dat een huisarts de 'marktconforme' huur niet kan opbrengen.

Het toeval wil dat een andere basisvoorziening in onze buurt jammer genoeg ook gaat verhuizen, namelijk de politie. De bureaus Warmoesstraat en Beursstraat staan te koop. Panden die niet makkelijk in te vullen zijn, maar die zich uitstekend lenen voor een combinatie van eerste-

lijns zorg zoals een huisarts, fysiotherapeut, tandarts en consultatiebureau. Er heeft zich al een investeerder gemeld die wel zo'n medisch centrum in combinatie met appartementen zou willen ontwikkelen in een van die politiebureaus. Maar ja, hij ook niet tegen iedere prijs, natuurlijk.

Er is maar één oplossing voor dit spanningsveld en die is, dat de overheid de daad bij het woord van de burgemeester voegt en bijvoorbeeld middels een vorm van PPS (Publiek-Private Samenwerking) participeert in zo'n medisch centrum. De politiebureaus zijn eigendom van het Rijk. Hier ligt een schone taak voor burgemeester en wethouders en zeker ook voor het dagelijks bestuur van het stadsdeel. Uit die hoek klinkt regelmatig dat het hier steeds meer een normale buurt is geworden. Als dat al zo is, dan is het des te meer reden om in actie te komen voor het behoud van een elementaire voorziening als een huisartsenpraktijk. Het moge zo zijn dat stadsdeelbestuurders minder bevoegdheden hebben dan voorheen, maar ze kunnen juist hier hun bestaansrecht bewijzen.

Kom op mensen, leg het hoofd niet in de schoot, ga praten met het college van B&W en met de verantwoordelijke bewindspersonen in Den Haag! En wees proactief door de investeerder in kwestie nu al te screenen, zodat het daar later niet op kan afketsen.

Pannenbier

Op 16 december was het feest bij het *Nieuwe Huis van Museum Ons' Lieve Heer op Solder*. Ter ere van het bereiken van het hoogste punt van de nieuwbouw werd door directeur Judikje Kiers het pannenbier geschonken. Een nieuwe mijlpaal nadat reeds eerder, in september, het diepste punt van de kelder in het museum pand bereikt werd.

BUURTKRONKELS BUITEN OP DE STOEP

'Gelijk een goed huisvader betaamt'

GREET VAN DER KRIEKE

Het wordt zeer waarschijnlijk een witte kerst; u weet nu dus al wat u te doen staat. U maakt de eigen stoep sneeuwvrij en doet mogelijk ook een boodschapje voor uw bejaarde buurvrouw. 'Gelijk een goed huisvader betaamt'. Zo staat het er immers en de overheid mag dat van u verlangen.

U doet nog veel meer om de binnenstad leefbaar te houden. U zet de vuilnis netjes buiten, spreekt buurman vriendelijk doch beslist op wangedrag aan.

Regelmatig houdt d'Oude Binnenstad u op de hoogte van de strijd rondom de weesfietsen en andere wrakken. Zelf ga ik nog ietsje verder en veeg, ook als er geen sneeuw ligt, de stoep en poets de bel en de brievenbus. Je blijft zo nauwkeurig op de hoogte van het wel en wee in de buurt, dat is mooi meegenomen. Ik hoor over leed en ander ongemak. 'Hij van het café verderop, met die snor, je weet wel, nou hij bleef ook zo maar in ene dood. Ze zeggen, dat hij schat-hemeltje-rijk was.' Dit voor waar aannemend, vinden we het beiden heel spijtig voor hem. Zou hij er wel van ge-

noten hebben, van al die centen? Want, zo weet mijn zegsvrouw, 'je laatste hemd heeft geen zakken.' En E. heeft eindelijk die kerel van d'r buiten de deur gezet. Had ze veel eerder moeten doen. En G. en gezin gaan nu echt weg hier, ze zijn die klerherrie spuugzat. Wij niet! Of het moet tussen zes plankies zijn. Het ziet er weer pico bello uit, en tevreden leun ik even tegen de deurpost. Buurman H., bekend in de buurt als een keurig nette man, groet mij met de woorden: 'Wat kost het?'

Buurtregisseurs nieuwe stijl

Wilt u het hele jaar door geïnformeerd blijven?

'Like' onze facebookpagina
www.facebook.com/Oudebinnenstad

Joep de Groot

Het was een waardeloze architect.

Bureau Warmoesstraat

Het voormalige politiebureau Warmoesstraat staat te koop – samen met de bureaus aan de Beursstraat, Nieuwezijds en Prinsengracht. Het robuuste politiewijkteam moet terecht komen in die lelijke glasbak op de Nieuwezijds Kolk. Tijd om eens terug te kijken.

Toen ik in 1965 voor het eerst aan de Warmoesstraat kwam, stond er op nummer 48 een totaal ander pand. Dat was in 1903 gebouwd door een waardeloze architect. Het bestond uit een voor- en een achterhuis, gescheiden door een lichtkoof. De ingang zat aan de linkerkant. Na een gang kwam je bij de belangrijkste man: de wachtcommandant, bijgestaan door een telexist. Bij hem werden de arrestanten voorgeleid en werd het publiek ontvangen. Zijn belangrijkste wapen was een geweldig zwaar arrestantenboek: menig ongehoorzame arrestant dwong hij hiermee tot luisteren.

Aan de straatzijde zat de wachtkamer, met een bank. Deze bank was voor klanten die op een beslissing moesten wachten. De ramen waren afgeschermd met gaas. De verbinding met de wachtcommandant was een schuifluik.

In de kelder onder deze ruimte was onze kantine. De baas betaalde geen koffie, dus iedereen was lid van de koffiepot. Naast de kantine stond een gigantische, cokesgestookte CV-ketel, die op doordeweekse dagen werd gevuld door een stoker van het Hoofdbureau. In de weekends moesten wij dat doen. Verder richting Damrak zat een zestal cellen, waaronder drie dronkemanscellen. Donkere, kale hokken zonder daglicht. Daarin een ijzeren frame met canvas. Ooit was er paniek. De arrestant was verdwenen. Bleek dat hij het koud had en zich tussen de twee lagen canvas had gewurmd. Deze cellen werden de laatste tien jaar van het bestaan van dit pand afgekeurd, maar ontheffing werd verleend om ze toch te gebruiken. Met een draaitrap kon je naar boven voor andere cellen. De trapleuning vertoonde duidelijk sporen dat er tot 1960 sabels bij het personeel in gebruik waren.

Op de eerste etage heerste de leiding van het bureau. Meestal met een onzichtbare commissaris die bij binnenkomst een krant en een kop koffie had gekregen. Hem sprak je alleen als je wat uitgespookt had en bij hem op het matje moest komen. De tweede en derde etage gebruikte de recherche, die over het algemeen neerkeek op het geüniformeerde personeel. Bij de recherche kwam je via een niet te brede wenteltrap. Klanten die niet naar beneden wilden, dat was niet zo'n groot probleem. Maar o we, als ze niet naar boven wilden!

Alles bijeen een onwerkbaar pand. Begin jaren zeventig werden de panden 44, 46 en 50 gekocht. Na een moeizame verbouwing – de winkel bleef gewoon open – werd in 1976 met een feestelijke opening een betere werkplek geschapen. Het oude nummer 48 werd totaal gesloopt en vervangen door een pand uit de Nieuwmarktbuurt dat moest wijken voor de metroaanleg. Ik ben benieuwd naar de nieuwe bestemming.

Gemeente Amsterdam Stadsdeel Centrum

Wilt u informatie over stadsdeel Centrum Kijkt u dan op: www.centrum.amsterdam.nl.

U kunt zich ook abonneren op de wekelijkse e-nieuwsbrief van stadsdeel Centrum met eens in de twee weken een link naar de laatste editie van de stadsdeelkrant, ga naar: www.centrum.amsterdam.nl/nieuwsbrief. Op www.amsterdam.nl/1012 kunt u zich aanmelden voor de e-nieuwsbrief over Project 1012.

U kunt het stadsdeel telefonisch bereiken op het informatienummer 14 020. U kunt ook mailen: stadsdeel@centrum.amsterdam.nl.

Volg stadsdeel Centrum op Twitter via @20centrum en klik op 'Vind ik leuk' op de Facebookpagina Stadsdeel Centrum Amsterdam.

Voor vragen over afval en reiniging belt u tel. 020 256 3555. Online een melding doen over beheer en onderhoud openbare ruimte en digitaal aanmelden van grofvuil: www.centrum.amsterdam.nl/afval. U kunt ook mailen naar: stadsdeel@centrum.amsterdam.nl.

Bezoekadres stadsdeel Centrum:
Stadhuis, Amstel 1, 1011 PN
Postadres:
Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Ron Beekmeijer 'Als niemand er wat van zegt, dan verlies je de straat'

Ron Beekmeijer werkt als brigadier bij politiebureau Beursstraat. Met veel plezier woonde hij aan de Oudezijds Voorburgwal, totdat er naast zijn huis een 'youth hostel' werd gevestigd. Vanaf dat moment was het uit met de rust.

Beekmeijer: 'In het hostel zelf mag je niet roken, dus deed iedereen dat in de steeg onder mijn slaapkamerraam. Al snel kwam daar muziek bij en een biertje. Zodoende had ik regelmatig te maken met overlast, tot diep in de nacht.'

Ik heb vaak bij het hostel geklaagd. Dat had weinig effect. Ze hebben een vergunning, maar wie controleert of zij zich wel aan de voorwaarden houden?'

Als de overlast zo groot is, kun je toch verhuizen?

Beekmeijer: 'Ja, dat zeiden de mensen soms ook tegen me. Maar dat is bij mij het tegen het zere been. De oorspronkelijke bewoners maken de buurt. Als je die bewoners kwijtraakt, hou je een buurt over waar mensen denken dat alles mag en kan.'

Zorg ervoor dat er een vast aantal sociale huurwoningen beschikbaar blijft, want zodra een woning in de vrije sector terechtkomt, krijg je vaak bewoners die geen band hebben met de buurt. Mensen die feestgedruis als normaal ervaren, het vuil op alle dagen buiten zetten, en die geen problemen hebben met overlastgevers. Want ze doen er zelf net zo hard aan mee.'

Net zo denken bezoekers vaak dat alles mag en kan. Maar ik zeg dan: je bent hier te gast, gedraag je en hou je aan de regels. Daarom moet je bezoekers ervan bewustmaken dat het hier ook een bewonersbuurt is en niet alleen een feeststad. Dat staat of valt met handhaving. De gemeente moet eens goed gaan kijken welke bedrijven zij hier toelaat. Nu worden er wel heel gemakkelijk vergunningen afgegeven voor allerlei, vaak overlastgevende hotels en horeca.'

De buurt heeft maar beperkt ruimte. Dan krijg je toch al gauw botsende belangen?

'Ja, dat is waar. Denk aan wegopbrekingen of aan alternatieven om fietsen te parkeren. Hoe voorkom je problemen tussen fietsers en voetgangers, of taxi's met andere auto's? Wie

'Ik woonde hier met veel plezier totdat er een youth hostel werd gevestigd'

houdt het overzicht en leidt alles in goede banen? Je zou eigenlijk weer een Wallenmanager moeten hebben, die zaken combineert, ideeën oppakt en zo nodig met zijn vuist op tafel slaat.'

Handhaving op de openbare orde wordt steeds minder een taak van de politie.

'De politie wordt in toenemende mate ingezet voor andere zaken. Daardoor worden het toezicht en de handhaving op de openbare orde steeds meer een taak van de gemeente. Je moet mensen hebben die zichtbaar aanwezig zijn, en die ook nog eens precies weten wat hier de regels zijn en deze handhaven. Neem de fietstaxi's. Er is een strikte beleidsafspraken wat ze wel en niet mogen. Ze mogen eigenlijk maar op twee plekken parkeren: op

de Oudezijds Voorburgwal bij de haringkar en op het Oudekerksplein. Maar ik zie op iedere straathoek 's avonds fietstaxi's staan. Als je dat niet handhaaft, dan weet op een gegeven moment niemand meer wat de regels zijn. Als niemand er wat van zegt, dan verlies je de straat.'

Door verschillende sluitingstijden hou je altijd onrust, terwijl je juist een aantal rustige momenten moet creëren in de buurt. De hoofdrede waarom mijn vrouw en ik zijn verhuisd, is dat we geen moment rust meer konden. Kun je die niet meer vinden in je eigen woning, dan word je chagrijnig en ga je chagrijnig naar je werk. Dat kun je gewoon niet hebben. Wij willen best nog in de buurt wonen, maar dan ergens waar er geen horeca zit.'

Prijsvraag
Win 15 euro!
De vraag *Hoeveel adverteerders staan er in de krant zonder adres, telefoonnummer, mailadres en zelfs zonder een verwijzing naar een website?* is door vijf lezers goed beantwoord: drie adverteerders, namelijk Hotel Restaurant Stad München, The Bulldog en De Brakke Grond.

De prijs van 15 euro gaat na loting naar Marthè Moonen.

Onze nieuwe prijsvraag luidt: *Welke adverteerder(s) stond(en) niet in het vorige nummer van d'Oude Binnenstad en nu wel?*

Mail uw antwoord naar redactie@oudebinnenstad.nl. Onder de inzenders van het goede antwoord verloten we een cadeaubon van 15 euro, te besteden bij een adverteerder in deze krant, te kiezen door de winnaar.

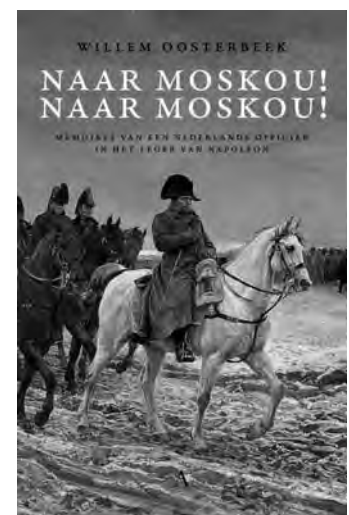
R.I.P. Zwerverscafé (1976-2014)

Eind december 2014 zal het doek vallen voor het zwerverscafé.

In 1976 werd het opgericht door zuster Kandelaar van de zusters Augustinessen uit de Warmoesstraat. Zij kreeg van Joop de Vries, eigenaar van de Casa Rosso, de beschikking over een verlopen kroeg op de Nieuwmarkt waar nu café Stevens is gevestigd. Met een huurcontract voor één gulden per jaar knapte ze de kroeg op. Dakloze mannen waren twee avonden in de week welkom voor koffie en brood en een gemoedelijke sfeer.

In 1986, drie jaar na de brand in de Casa Rosso, trok zuster Kandelaar in bij De Regenboog aan de Kloveniersburgwal. Deze opvang dreef grotendeels op de inzet van studenten van een protestants-christelijk studentenhuus: De Hoge Stoep. Het grote verschil met de rest van de hulpverlening was dat hier niet naar legitimiteit gekeken werd. 'Je normaal gedragen' was het paspoort voor deze opvang.

Helaas heeft De Regenboog het zwerverscafé wegbezuinigd en komt er nu een einde aan deze unieke opvang.

Helletocht

De veldtocht naar Moskou van Napoleon in 1812 werd voor de soldaten van het Grande Armée een ware helletocht. Jean François Dumonceau, een Nederlands officier in het Franse leger, overleefde als een van de weinigen de tocht. Aan het eind van zijn leven schreef hij, in het Frans, zijn memoires.

Willem Oosterbeek, redacteur van *d'Oude Binnenstad*, vertaalde ze en voorzag ze van historisch commentaar. Zo ontstaat een ooggetuigenverslag van een veldtocht die twee eeuwen later nog altijd tot de verbeelding spreekt. De recensent van *de Volkskrant* beloofde het boek met vier sterren!

Willem Oosterbeek: Naar Moskou! Naar Moskou! Memoires van een officier uit de lage landen in het leger van Napoleon. Athenaeum-Polak & Van Gennep, 2014, € 17,50.

Casa Rosso

JOEP DE GROOT

Vorige maand verscheen het boek *Casa Rosso*, geschreven door Rob van Hulst en Fred Baggen, met als ondertitel *De verhalen en geheimen van het bekendste erotische theater ter wereld*. Het boek beschrijft de ontwikkeling van dit bekende bedrijf. Natuurlijk komt ook oprichter Maurits / Joop de Vries alias 'Zwarte Joop' alias 'Joden Jopie' uitgebreid aan bod.

In de bocht op de Nieuwendijk waren er, in de bioscopen Centraal en Parisien, eerder al blote films te zien, maar aan het begin van de jaren zeventig kwam het tot een explosie van seksbioscopen op de Wallen. Waarschijnlijk was theaterman Maarten Lamers de eerste met een live show. Men betaalde geen entree, maar werd *donateur*. Het imperium van Joop begon met de Sex Art

Jan Otten, van kaartverkoop tot eigenaar

Gallery op de Achterburgwal 92. Beneden was er een snackbar, boven waren er voor de volwassenen voor vijf gulden 8mm-seksfilms

te zien. Al snel kwamen er stripteaseshows en op de derde etage kwamen er live acts. Ook hier moest men lid worden van de club. En als de voorstelling begon, ging de deur op slot. Joop probeerde door boos te kijken de concurrentie uit te schakelen, maar tot zijn verbazing was de magere Lamers hier niet van onder de indruk. In het boek lezen we hoe de huidige eigenaar van Casa Rosso, Jan Otten, na een baan als SRV-man via chef beveiliging Chris Dolman (die net als Otten worstelaar bij Hercules was) als kaartjesverkoper in dienst trad. Een van de jeugdvrienden van Otten is Charles Geerts, die het na de brand in 1983 mogelijk maakte dat Jan de Casa Rosso kon kopen. Het boek besteedt verder aandacht aan veel medewerkers en oud-medewerkers. En wilt u ook nog weten wat het zwanen voeren kost, koop het dan zeker.

Casa Rosso, ISBN 9789089750266.

(parenthese:)
BUREAU VOOR VORMGEVING,
DTP EN DIGITALE MEDIA

huisstijlen, brochures,
leaflets, affiches,
catalogi, omslagen,
boekproducties, folders,
(digitale) formulieren,
advertenties, websites etc.

www.parenthese.nl | info@parenthese.nl

PTA
PASSENGER TERMINAL AMSTERDAM

Wilt u ook eens een
cruise schip zien?

Kijk op
www.ptamsterdam.com
voor de cruise kalender!

BRIDGES
INSPIRED BY RON BLAAUW

Van de beste vissoorten uit het seizoen tot aan de perfecte bereiding van oesters, delicate vis-tartaar en kraakverse vis, bij 'Bridges inspired by Ron Blaauw' draait de hernieuwde samenwerking tussen Ron Blaauw en Bobby Rust om vis.

Naast culinair genieten aan de Raw Bar of in de gezellige binnentuin, is het ook mogelijk om privé te dineren in de Private Dining met uitzicht op de Viothèque, het geklimatiseerde domein waar de sommelier de wijnen proeft en selecteert. Sea you!

Bridges inspired by Ron Blaauw
Oudezijds Voorburgwal 197 | Amsterdam | 020 555 3 560 | Valet parking
info@bridgesrestaurant.nl | www.bridgesrestaurant.nl

Oudezijds
Advocaten

Postbus 3611
1001 AK Amsterdam

Oudezijds Voorburgwal 237
1012 EZ Amsterdam
t 020-51 50 250
f 020-42 33 959
www.oudezijdsadvocaten.nl

K. de Bie
C. A. C. M. Ficq
S. de Vries
S. F. Yap

Administratiekantoor
Michielsen

Administratie
Advies
Begeleiding

bij persoonlijke dienstverlening
tel: 0654 71 70 70

METROPOLITAN

Huisgemaakt gelato en chocolade, van chocolatier Kees Raat

Warmoesstraat 135a | tel. (020) 330 19 55
www.metropolitandeli.nl

zo-wo: 09.00 - 00.00 / do-za: 09.00 - 01.00

Welcome to the pastry room!

UITVAARTCENTRUM ELDERS

rustig en intiem afscheid nemen in een kleinschalig rouwcentrum
t/o begraafplaats en crematorium De Nieuwe Ooster

020 6252201
Kruislaan 235 Amsterdam
www.davidelders.nl

HOUT EN PLAAT
MOOI OP MAAT

H

**Houthandel
Schmidt bv**

O.Z. Achterburgwal 53-55
1012 DB Amsterdam
Tel. (020) 624 27 65 (020) 622 66 61
Fax: (020) 623 92 59
www.houthandelschmidt.nl
e-mail: houthandelschmidt@hetnet.nl
Maandag t/m vrijdag van 8.00-17.00 u.
Met eigen boot aanlegsteiger

BOSCH
Makita
FLEXA

OOK VOOR PVC, IJZER- EN ELEKTRAWAREN

SLAGERIJ

Vet

Zeedijk 99 Amsterdam-C Tel. 020-6234908

DUN 都 蓉 YONG
est. 1957

**"Wij brengen U dichterbij
het Oosten."**

In ons 6 verdiepingen tellende winkel
vindt U onder andere:

- levensmiddelen
(Chinees, Japans, Thais, Indonesisch, e.a.),
- Chinees kruiden,
- kookboeken,
- keukenartikelen,
- meubelen (zowel nieuw als antiek),
- cadeau-artikelen,
- sier- en gebruiks-porselein (Chinees en Japans),
- decoratiematerialen,
- kleding (Chinees en Japans),

Slechts 5 minuten vanaf Centraal Station!

Stormsteeg 9, 1012 BD Amsterdam
(ook ingang op Zeedijk 83)
tel.: 020-6221763, 6267513 - fax.: 020-6256543
<http://www.dunyong.com> - info@dunyong.com

**LAUNDROMAT
HAPPY INN**

Open 7 dagen per week
8 AM - 10 PM

The best value in town
WARMOESSTRAAT 30
1012 JE AMSTERDAM
(020) 624 84 64
happyinn@planet.nl

restaurant
**Hemelse
Modder**
sinds 1984

Oude Waal 11
1011 BZ Amsterdam
020 - 624 32 03
www.hemelsemodder.nl

YUCCA

O.Z. VOORBURGWAL 181, 1012 EW AMSTERDAM
tel. 020-624 87 66, www.yucca.nu

KLEDING & SIERADEN

**VERENIGING
VRIENDEN VAN DE AMSTERDAMSE BINNENSTAD**
met hart voor de stad

Kom met de Vereniging Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad (VVAB) op voor:

- behoud en herstel van de historische bebouwing van de binnenstad
- het bevorderen van een goed woon- en werkklimaat

Nog steeds worden plannen gemaakt en ontwikkelingen geïnitieerd, die een bedreiging vormen voor het unieke karakter van onze binnenstad. Plannen, die het monumentale karakter aantasten of ontwikkelingen, die eerder passen in een pretpark dan in onze mooie binnenstad.

Nu meer dan ooit is het nodig voor de VVAB om op te komen voor de binnenstad. Meer informatie over de vereniging vindt u op:

www.amsterdamsebinnenstad.nl

draag uw steentje bij en word lid!
Meld u aan als lid op www.amsterdamsebinnenstad.nl/lidworden

Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad 'Als het moet zijn we een geduchte tegenstander'

Toen de Amsterdamse monumenten in de jaren zeventig ernstig werden bedreigd, hebben enkele dappere strijders onder aanvoering van Geurt Brinkgreve zich verenigd in de Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad (VVAB). Deze onafhankelijke vrijwilligersorganisatie is nog steeds springlevend. Walther Schoonenberg is een belangrijke pijler van de vereniging. Lange tijd was hij voorzitter, nu is hij bureausecretaris. Schoonenberg en Yellie Alkema, vice-voorzitter, spreken graag over de rol die de VVAB op zich neemt voor de oude binnenstad.

Schoonenberg is architectuurhistoricus en dat is te merken. Hij bezit een enorme kennis, die hij met passie deelt. Schoonenberg: 'Toen we opgericht werden, moesten we strijden voor het behoud van monumenten in de historische binnenstad. De gemeente wilde een vierbaansweg aanleggen om van de binnenstad een modern zakencentrum maken ten koste van de oude panden. Inmiddels wordt onze opvatting dat je niet zomaar monumenten kunt afbreken breed gedeeld.'

Woonklimaat

Het accent ligt nu meer op de – aanvankelijk tweede – doelstelling van de vereniging: het bevorderen van een goed woon- en werkklimaat.

De binnenstad kan alleen in leven blijven als er mensen wonen. Een echte stad is er dus mét bewoners, en dat is niets nieuws. Maar het wordt nijpend nu de balans in de binnenstad door de grote aantallen bezoekers verstoord raakt. Was het vermaledijde plan van de gemeente om hier een zakencentrum te maken doorgezet, dan hadden de bewoners er niets meer te zoeken gehad.

Ook vandaag de dag geeft de gemeente prioriteit aan de economie, zij het aan een ander soort economie: het toerisme. Weer ziet men de bewoners niet staan. Het negeren van het belang van de bewoner is een rode draad door de geschiedenis.

Schoonenberg: 'Ik word boos als mensen zeggen dat je niet moet zeuren over drukte als je in de binnenstad gaat wonen. De woonfunctie is de oudste functie en verreweg de belangrijkste. Wat zou een stad zijn zonder bewoners? Maar elke wijk moet ook een multifunctioneel karakter hebben.

In een monofunctioneel gebied, waar slechts één functie heel dominant is, wordt de openbare ruimte geprivatiseerd. Daarom vinden wij het bijvoorbeeld belangrijk dat de faculteit Geesteswetenschappen op het Binnengasthuisterrein blijft.'

BG-terrein

De VVAB is wel eens minder positief geweest over de Universiteit. Enkele jaren geleden vroeg de UvA een monumentenvergunning aan voor hun gebouw op het Binnengasthuisterrein. In feite was dat een sloopvergunning. Toen de VVAB dat ontdekte, is zij schouder aan schouder met de omwonenden de strijd aangegaan.

'Wij worden het liefst bij de ontwerpfase van een plan betrokken'

Schoonenberg: 'Zo hebben wij allerlei onderzoeken laten doen, een onafhankelijk contra-expertise ingebracht, en dat leidde uiteindelijk tot een negatief advies van de Rijksdienst voor Monumentenzorg. Dat is van doorslaggevende betekenis geweest voor het huidige nieuwe plan waarbij het monument uiteindelijk wordt gespaard.'

**Tuurlijk kan het.
Het is gewoon een
politieke keuze.**

Alkema: 'Wij waren niet tegen de komst van een bibliotheek op die plek, maar het gaat ons om het behoud van de monumenten. We realiseren ons heel goed dat monumenten alleen maar blijven bestaan als ze een functie hebben. Daarvoor moet je soms veranderingen toestaan of andere concessies doen. Het enige waar we echt tegen zijn, is dat een monument wordt verminkt. Als dat gebeurt, zijn we een geduchte tegenstander. Wij kunnen behoorlijk lastig zijn, omdat wij namelijk weten hoe we iets procedureel aan moeten pakken. Dus heeft men er vaak belang bij om de plannen te verbeteren. De strijd is altijd gestreden met dezelfde rechten die alle burgers hebben, maar veel burgers hebben gewoon

geen expertise natuurlijk. Die hebben wij wel.'

Toezicht nodig

Bedreiging van de monumenten komt soms ook uit de hoek van de gemeente.

Schoonenberg: 'Er gaat op het stadhuis veel kennis verloren door bezuinigingen. Vroeger had een ambtenaar tijd om regelmatig op bouwsteigers te zijn, en waar nodig te corrigeren. Heel praktisch. Maar wanneer ik nu langs een steiger kom, houd ik mijn hart vast. Want als zo'n steiger vervolgens weer wordt weggehaald, is er altijd wel iets verknald.

Het probleem van de Welstandscommissie is dat ze heel abstract naar een plan of een tekening kijken. Dat keuren ze dan goed, maar een tekening vertelt natuurlijk niet het volledige verhaal. Het gaat vaak om hoe het wordt uitgevoerd.'

Schoonenberg vervolgt: 'Ook wordt er nu veel te weinig aandacht geschonken aan handhaving. Vroeger voeren ambtenaren eens per maand met een boot door de grachten. Overal waar een container of bouwkeet stond, werd het adres genoteerd en ging men kijken. Dat gebeurt niet meer. Tegenwoordig wordt er een stempel gezet van achter het bureau en verder zoekt iedereen het maar uit.

Nu moet de VVAB achter de misstanden aan. Dat is natuurlijk niet de bedoeling. Toezicht houden is de taak van de gemeente en niet van de burger. Als je regels stelt, handhaaf ze dan!' Alkema: 'Wij hebben het liefst dat wij vooraf

bij de ontwerpfase van een plan worden betrokken. Niets liever dan dat. Op zo'n moment is de dialoog aangaan natuurlijk veel beter dan een plan formeel ter visie leggen. Want als het achteraf niet blijkt te deugen, kunnen we alleen nog maar de procedure aanspannen.'

Oude Kerk

Om het belang van de dialoog te onderstrepen verwijst Alkema naar de situatie van de Oude Kerk, het belangrijkste monument van de stad.

Alkema: 'Wij hoorden bij toeval van een ontwerpplan. Het kwam neer op *We verbouwen het monument tot een hal, waarin we moderne kunst gaan exposeren*. Door de procedures die wij hebben gevoerd, werd er alsnog tijd gewonnen om een open discussie te voeren. Wij hebben zelfs om een bouwstop moeten vragen, omdat men zonder vergunning met de

**Wat zou een stad zijn
zonder bewoners?**

werkzaamheden aan de toreningang was begonnen. Hadden wij niet aan de rem getrokken, dan was alles uitgevoerd. Er is een heleboel heisa geweest, maar daardoor is er alsnog een constructieve dialoog tot stand gekomen – en een herzien plan waarin het monument wél op de eerste plaats staat.'

Toerismebeleid

De VVAB heeft haar doelstellingen nog niet bereikt. Schoonenberg, fel: 'Voor de binnenstad is het vijf voor twaalf. Zo kan het niet langer doorgaan, omdat er anders echt grote problemen ontstaan. Het is niet meer prettig toeven. Paradoxaal genoeg is uit onderzoek gebleken dat ook toeristen dat vinden.

Jarenlang is er gezegd dat we het toerisme moeten spreiden, maar dat werkt niet. Er moet volumebeleid komen. Er moet worden gezegd: *Wij willen niet dat er meer dan zoveel toeristen in de stad komen. Wij willen niet dat er meer dan zoveel groepen door de stad heen lopen. Wij willen niet dat er meer dan zoveel evenementen zijn*.

Eerst werden we weggelachen, maar nu zie je steeds meer het politieke besef dat er maatregelen tegen de toenemende drukte moeten komen, omdat het anders gewoon misgaat. Het gebied en het seizoen waarin de toeristen hun invloed uitoefenen breiden zich steeds verder uit.'

In verlengde hiervan haalt Alkema de bierfiets aan, de exponent van dit probleem: 'Men onderzoekt al jaren lang of de bierfiets te verbieden is, of men zo'n verbod in de APV kan opnemen. Tuurlijk kan het. Het is gewoon een politieke keuze. Wij gaan ervan uit dat de bierfiets op korte termijn wordt verboden. Als dat niet gebeurt, zullen we in actie komen.'

Dat de strijdlust voortkomt uit een grote liefde voor de stad is duidelijk. Schoonenberg: 'We leven in een kleinschalige, humane stad. Het is een soort paradijs. Geen enkele stad in de wereld is mooier dan Amsterdam, misschien op Venetië na. Het is dus logisch dat iedereen hier wil zijn. Maar we mogen ons niet onder de voet laten lopen, want dan verdwijnt ook de charme van de stad.'

Meer informatie over de VVAB:
www.amsterdamsebinnenstad.nl

Schilderij in Amsterdam Museum

Twee maanden lootjes trekken voor het krankzinnigengesticht

Ongeveer daar waar nu het Nespleintje ligt, werd in 1592 de trekking gehouden van een loterij ten bate van het toenmalige krankzinnigengesticht ('Dolhuis') aan de Kloveniersburgwal.

Deze trekking heeft maar liefst 68 dagen en nachten geduurd, en is verbeeld op een imposant schilderij dat te bezichtigen valt in zaal 12 van het Amsterdam Museum.

Door 't mildt inleggen der goeder burgeren wys bedacht is dit huys met dees lotery A° 1592 in beter staet gebracht.

Zo staat het resultaat van de Dolhuisloterij beschreven op de lijst van dit 226 cm brede en 135 cm hoge schilderij uit 1593, van de Vlaamse schilder Gilles Coignet (1542-1599).

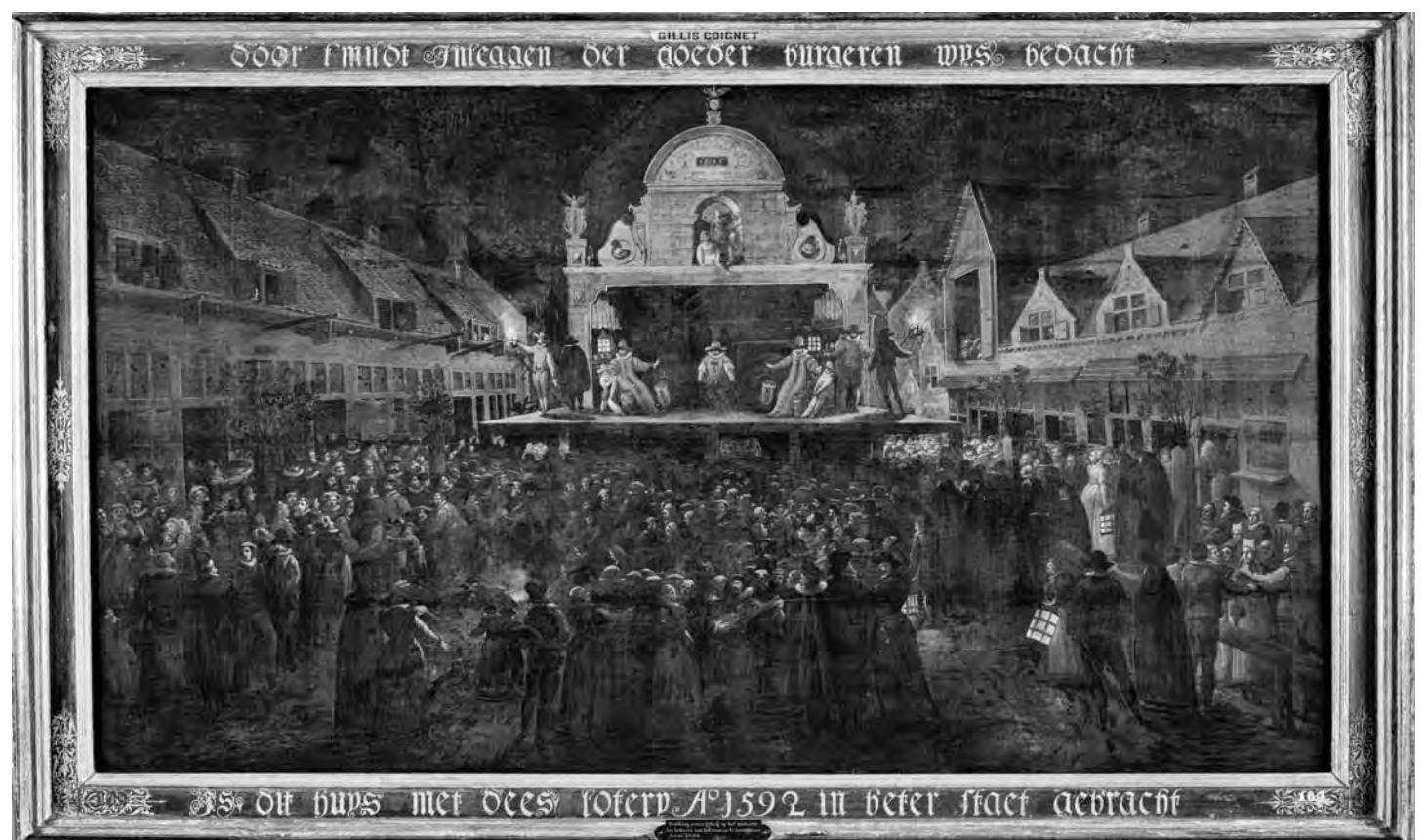
Over de Dolhuisloterij is weinig bekend. Maar omdat zulke loterijen aan het eind van de 16de eeuw niet ongebruikelijk waren, kunnen we mede op basis van de geschiedenis van soortgelijke loterijen toch een redelijk beeld schetsen van wat er op dit schilderij nu eigenlijk te zien is.

De afgebeelde locatie is onderzocht door Norbert Middelkoop, conservator schilderkunst van het Amsterdam Museum. Hij heeft ontdekt dat de trekking plaatsgevonden heeft in het Burgwallengebied.

Podium bij nacht

Het schilderij toont een nachtelijk tafereel met een speciaal voor de loterij gebouwd podium, waarop drie mannen de trekking van de loterij verrichten. Aan weerszijden van hen zit een kind. Een grote menigte heeft zich voor het podium verzameld – ondanks het late uur. Loterijen werden destijds groots opgezet. En om enorme aantallen loten te verkopen, kon de 'inlegtermijn' zomaar een heel jaar duren. Verkooppunten waren herkenbaar aan een loterijkaart, opgehangen als reclamebord. De loterijkaart van de Dolhuisloterij is zelfs bewaard gebleven en behoort tot de collectie van het Stadsarchief.

Loten aan toonder bestonden er nog niet. De deelnemer kreeg dus geen loten mee. In plaats daarvan noteerde het verkooppunt zijn naam en overige gegevens. Hierbij liet de deelnemer volgens de gewoonte een grap of een rijmpje noteren, de *loterijprose*, waarin hij

De trekking die maar liefst 68 dagen en nachten duurde

bijvoorbeeld de hoop op een prijs uitsprak. Hiervan zijn mooie voorbeelden bewaard gebleven, zoals:

*Alle het gelt van mijnen spaerpot,
Avontuer ick om een groot lot.*

Zodra de inlegtermijn was gesloten, kreeg elke deelnemer een nummer, ongeacht of hij één of meerdere loten had gekocht. Voor ieder verkocht lot werd vervolgens een lotbriefje geschreven, met daarop zijn nummer en loterijprose. Dit lotbriefje werd opgerold en door een ringetje gestoken.

Naast de lotbriefjes waren er nog *prijsbriefjes*, waarop stond wat de prijs was, en blanco briefjes, ook wel *nietbriefjes* genoemd. Het totaal van beide soorten moest gelijk zijn aan het aantal lotbriefjes. Om een idee te geven van de omvang van dit karwei: bij een soortgelijke loterij in Leiden in 1596 werden er 281.232 loten verkocht.

Lootmeesters

De trekking van de Dolhuisloterij begon op 14 augustus 1592 om negen uur 's ochtends.

De lotbriefjes gingen in de ene mand, de prijsbriefjes en nietbriefjes in de andere.

Bij elk van beide manden zat een lootmeester, op het schilderij in het rood gekleed ter linker- en rechterzijde van het podium. Elk van beide lootmeesters werd bijgestaan door een kind. De rol van de man in het midden was waarschijnlijk om de na iedere trekking resterende loten weer door elkaar te schudden. Eerst trok het ene kind een lotbriefje. Het nummer en de loterijprose werden voorgelezen door de lootmeester. Vervolgens trok het andere kind een briefje uit de andere mand. Dit werd voorgelezen door de andere lootmeester. Als het een nietbriefje was, wat natuurlijk vrijwel altijd het geval was, dan riep hij *niet*. Maar was het een prijsbriefje, dan riep hij *prijs* en las hij voor welke prijs er was gewonnen.

De mannen aan de zijkant van het overdekte deel van het podium herhaalden wat de lootmeesters zeiden, zodat het publiek het kon horen. Honderden prijzen per loterij, veelal zilverwerk, was niet ongewoon. Vaak kregen ook de deelnemers van wie loten als eerste en als laatste werden getrokken, prijzen toegekend.

Dit alles was natuurlijk een tijdrovende kwestie: de trekkingen van de Dolhuisloterij duurden, zoals gezegd, 68 dagen en nachten. En al die tijd ging de trekking onafgebroken door!

Rusland?

Aangenomen werd altijd dat de loterij had plaatsgevonden op het Rusland. Op basis van een vergelijking van onder meer de huizen en de bomen op het schilderij met een kaart van Amsterdam van Pieter Bast uit 1597, is conservator van het Amsterdam Museum Norbert Middelkoop echter tot een andere conclusie gekomen.

De loterij moet plaatsgevonden hebben op de toenmalige kleine groentemarkt aan de Oudezijds Voorburgwal, gelegen achter de Grote Vleeshal aan de Nes. Wie goed kijkt, ziet op het schilderij achter het podium het silhouet van een groot gebouw: de achterkant van de vroegere Grote Vleeshal. Aan deze vleeshal herinnert nog een gevelsteen in de zijgevel van Oudezijds Voorburgwal 274, aan de noordzijde van het Nespleintje.

De loterij heeft dus plaatsgevonden ongeveer daar waar nu het Nespleintje is.

Kunst en Cultuur

De stichting Kunst en Cultuur Stadshart is een initiatief van stadsdeel Centrum. Ze beschikt jaarlijks over een bedrag om bij te dragen aan de leefbaarheid en saamhorigheid in de buurt. Vanuit een breed aandachtsgebied initieert, lanceert en ondersteunt de stichting culturele activiteiten die door of voor bewoners worden georganiseerd en die de sociale samenhang in de buurt kunnen bevorderen. Denk aan straatfeesten, open atelier-routes, voorstellingen in de open lucht en exposities.

Een werkgroep van zeven mensen beoordeelt de aanvragen en organiseert zelf activiteiten. Eén ervan is het met vaste regelmaat expose-

ren in de vitrines aan weerszijden van de Sint Antoniesbreestraat. De onderwerpen lopen uiteen, maar hebben altijd betrekking op de stad en haar bewoners. U komt voor subsidie in aanmerking als uw project voldoet aan de volgende vier voorwaarden: vrij toegankelijk; laagdrempelige manifestaties van en voor bewoners; kleinschalig van opzet; en in het werkgebied van de stichting.

Meer weten?

kunstencultuurstadshart.nl

www.facebook.com/kunstencultuurstadshart

info@kunstencultuurstadshart.nl

Poppenkabinet Maria's Dolls Tienduizend oogjes

EVELINE VAN DIJCK

Ze kijken je indringend, vrolijk of onbewogen aan. Wat hebben ze gezien? Wie knuffelden en speelden met deze duizenden, deels antieke poppen? Veel van de eigenaren leven vast niet meer.

Bij Maria's Dolls, een recent geopend poppenkabinet aan de Oudezijds Achterburgwal 133, komen dit soort vragen en fantasieën als vanzelf in je op. Achter elke pop zit een verhaal – maar welk?

Bij binnenkomst in de winkel zien we honderden smaakvol geëxposeerde poppen. 'Vergis je niet, beneden staan er een paar duizend', vertelt Jim Zielinski, filmer en general manager van het Bulldog Hotel. In 2008 kochten hij en zijn partner, beeldend kunstenaar Birte Ehrich, in één koop 5000 poppen van de toen 85-jarige verzamelaarster Maria.

'Maria bewoonde een oude boerderij in Bad Füssing, Zuid-Duitsland, te midden van allemaal wellnesshotels. Een halve eeuw lang bezocht Maria markten, op zoek naar poppen. In de koeienstal exposeerde ze haar poppencollectie. Bezoekers reageerden steevast verrast of verbijsterd: zoveel hadden ze er nog nooit bij elkaar gezien. Allemaal vertrokken ze met een lach op hun gezicht. Maar allengs werd het Maria te veel en zette ze haar onderkomen en poppencollectie te koop.'

Jim was meteen overdonderd van al die poppen bij elkaar. 'Ik zei spontaan dat ik geen in-

Birte Ehrich en Jim Zielinski voor hun poppenkabinet annex kunstsalon

teresse had in de boerderij, maar des te meer in haar poppen. Met de belofte de collectie bij elkaar te houden. Na een nachtje erover geslapen te hebben, belde ik Birte dat ik op het punt stond iets heel gek te doen. Birte deelde meteen ongezien mijn enthousiasme.'

Douane

Op de website www.mariadollsamsterdam.com is te volgen hoe het verder ging. De collectie werd stuk voor stuk ingepakt. 'Met een megabus stampvol poppen vertrok ik, en ik kreeg

het reuze benauwd toen ik de grens naderde. Wat zou de douane wel niet denken?' Eenmaal in Amsterdam gingen de duizenden, vaak minuscule kledingstukken in de tobbe: het meeste werd op de hand gewassen. De poppen werden schoongemaakt, de haren gekamd. 'Een monnikenwerk, waar we ons qua tijd danig in vergist hadden. Aanvankelijk stonden alle poppen thuis, maar we zijn blijven zoeken naar een locatie.'

Ronald Wiggers van Stadsgoed werd enthousiast gemaakt. 'Na enige tijd lukte het een pandje te huren, waaraan nog wel het een en

ander moest gebeuren. Zes maanden hebben we er over gedaan om het zo in te richten', vertelt Birte, 'en dit is nog lang niet de hele collectie.'

De ruimte biedt de poppen een liefdevol vormgegeven, kleurrijk nieuw onderdak. Wie het souterrain betreedt, komt in een wondere wereld en kijkt zijn ogen uit. Een aantal zijn opgesteld naar thema of naar type. Sommige zijn wel 135 jaar oud. Er zijn poppen in het bad, achter het fornuis of met een muziekinstrument. Ze zijn gemaakt van gips en 'vier generaties plastic', zoals Jim het omschrijft. Hij wijst naar een leuke gele aap met een blauw petje. 'Die is zeker 60 jaar oud en van mezelf geweest.'

Op de eerste etage zal er een bescheiden kunstsalon komen, met wisselende exposities en regelmatig vernissages.

Hoerenkast

Hoewel het kabinet in de proeffase is, zit de loop er al aardig in. Dit is mede te danken aan de twee gastvrouwen Martine en Louise Fokkens, bekend van de film *Ouwe Hoeren*, die regelmatig aanwezig zijn en hun schilderijen en boeken – inmiddels drie – bij mooi weer zelfs buiten exposeren en verkopen.

'Vroeger stonden in een hoerenkast vaak poppen', vertelt Louise. 'Zeker tot in de jaren zestig. Het hoorde erbij, gezellig.' 'Kijk, zo'n pop.' Louise wijst naar een prachtige aangeklede, een beetje zigeunerachtige pop met een strik. 'Dat zou moeten terugkomen.'

Martine is intussen in gesprek met een Amerikaanse passant die iets lyrisch schrijft in het gastenboek: *Wonderful this museum and I enjoyed 'Meet the Fokkens'.*

Maria's Dolls Amsterdam, Oudezijds Achterburgwal 133, is geopend donderdag t/m zondag van 14 tot 18 uur.

Oude dame doet 't nog

Een *oldtimer*, noemt buurtbewoner Christoph Feurer zijn Renault 5. Een wrak, zeggen de handhavers van het stadsdeel.

Feurer kreeg schriftelijk het verzoek om de auto te verwijderen, anders zou het stadsdeel de auto wegslepen. Hij is boos, want het stadsdeel heeft kennelijk niet gekeken in de computer. De auto werd onlangs APK-goedgekeurd, heeft een parkeervergunning en ieder jaar wordt keurig de wegenbelasting betaald.

'Ik geef toe,' zegt Feurer, 'ze ziet er niet meer zo mooi uit. Maar dat komt door vandalisme. Verder rijdt ze prima en ik ben zeker niet van plan om afstand van haar doen.'

Een paar jaar geleden werd de auto beplakt met een brief van een anonieme buurtbewoner, op rijm nota bene, waarin gedreigd werd de auto de gracht in te schuiven.

Of Feurer zich iets kan voorstellen bij de irritatie die zijn Renaultje blijkbaar oproept? 'Nee. Ik heb gewoon een parkeervergunning waarvoor ik betaal en heb dus het recht om mijn auto op straat te parkeren. Laat mijn oude dame met rust en van haar oude dag genieten.'

'Een wrak' zeggen de handhavers; 'mijn oldtimer' zegt Feurer

De Drie Kruisen

Het strookvormige raamaffiche met de Drie Kruisen is achter steeds meer ramen in de wallenbuurt te zien.

Wie het affiche van dichtbij bekijkt, ziet achter elk van de Drie Kruisen een getekend straatatfeerel: zwerfvuil, een kotsende en een brallende man. De dikke Andreaskruisen zijn verbodskruisen en we lezen: *THANK YOU for keeping it nice.*

Wat is de boodschap? Wie heeft het bedacht?

Rotzooi

Ook in de Koestraat hangen de affiches. We bellen aan.

Eva opent de voordeur. Ze heeft haar buurvrouw Maria op de koffie. 'Ja, we kregen het affiche eind oktober in de bus en het slaat wel een beetje op onze situatie. Bij de poortdeur kotsen ze, eenmaal is er gepoept en dagelijks plassen ze in onze planten.'

Buurvrouw Maria heeft de zwarte graffiti op haar kelderdeur donkergroen overgespoten met een spuitbus van de Waterloopleinmarkt en Eva doet dat met een blik verf. 'De gemeente heeft hier prullenbakken weggehaald. Sindsdien vinden we meer zwerfvuil tussen de planten en moeten we verder lopen met het poepzakje van de hond.'

Op de Oudezijds Achterburgwal hangt het affiche ook. Therapeute Tine laat ons binnen: 'Iedereen zit hier op de stoep. Ze laten de flessen, halflege wok-bakjes, pillen en zelfs coke gewoon achter. Het imago is: *hier kun je uit je dak gaan*. De hosselende dealers zijn gelukkig verkast naar de Kloveniersburgwal, hoek Bethaniënstraat.'

Regisseur Jos staat ons bij zijn voordeur te woord. 'Het is hier een leuke buurt, maar wel

veel rotzooi. Vaak breng ik een vuilniszak vol lege flessen naar de glascontainer. Binnen heb ik al een hele verzameling achtergelaten bierglazen staan.'

DWARS ontwerp

Piepklein staat op de rand van het affiche *DWARS ontwerp*: de studio van de ontwerpers Miriam de Lange en Mark Schulte, in de Bethaniëndwarsstraat.

Miriam: 'Wij wonen iets verderop, en de troep neemt almaar toe. Vroeger waren dat nog incidenten, in het hoogseizoen en de weekends. Nu is het structureler.'

Mark: 'Op een ochtend lag er weer kots op het trapje naar beneden. We hebben toen het affiche gemaakt, met een knipoog naar het Amsterdamse logo, en vijfhonderd stuks in de buurt verspreid. Bewoners laten nu zien: we zijn het hierover eens en we confronteren bezoekers hiermee. De grens is bereikt.'

De affiches hangen inmiddels al bij 65 panden, en Facebook stroomt vol met likes.

Miriam: 'Dat voelt goed. Wij lijken wel op een evenemententerrein te wonen, in een party zone, maar dan zonder crowd control. Die bermtouristen picknicken op de wallekant, staan op en laten alles achter. Veel bezoekers misdragen zich, maar de handhavers laten het afweten.'

'Als iedereen het affiche ophangt, beseffen de bezoekers hopelijk met hoeveel mensen wij hier eigenlijk wonen en werken. De politiek moet zich realiseren dat de balans zoek is.'

Het affiche downloaden:
www.facebook.com/amsterdamschoon
Afhalen op afspraak:
info@dwarsontwerp.nl

THANK YOU

© DWARS ontwerp, Amsterdam 2014

Tussen hemel en aarde

Nonnengezang

'Ik hoor vaak middeleeuwse liederen, en altijd diep in de nacht.'

EVELINE VAN DIJCK

Sinds 1979 bewoont Tjarda Hoekstra de eerste etage van Oudezijds Achterburgwal 137, een rijksmonument, gebouwd in de 16de, 18de en 19de eeuw.

Het pand heeft een ommuurde tuin. In de muur is nog een boog te zien van een eerdere, nu dichtgemetselde poort. Linksachter is er een uitbouw met spantbogen – het restant van de voormalige gaanderij van het Bethaniënklooster.

Tjarda Hoekstra vertelt over haar slaapvertrek boven de kloostergang.

'Aanvankelijk meende ik een radio te horen. Maar het gezang kwam steeds terug, zo tussen drie en vijf. En dan stopte het. Ik besteedde er verder geen aandacht aan, werd even wakker, dacht dan *Ze zijn er weer* en sliep weer in. Het gezang heeft wellicht iets te maken met het klooster dat hier vroeger stond, veronderstelde ik.'

Later werd haar slaapkamer een werk-kamer annex logeervertrek.

Tjarda: 'Toen verschillende logees over koorzang in de nacht begonnen, vond ik het pas bijzonder. Ik wilde niemand verontrusten. Ik zei dat het waarschijnlijk de burenen waren. Ach, in deze middeleeuwse huizen kun je van alles verwachten.'

Tjarda, in Friesland geboren, wekt alerminst de indruk een 'zweefteef' te zijn.

De eerste keer dat Tjarda mij hierover vertelde, sprak ze van *monnikengezang*. Ik raakte geïntrigeerd en wilde graag op onderzoek uit. De geest van de middeleeuwen, waart die werkelijk nog rond in haar huis?

Bij de afspraak voor dit artikel zegt ze echter: 'Bij nader inzien zijn het hogere stemmen. Het lijkt eerder *nonnengezang*. Maar er zaten hier toch vooral monniken?'

Bekeerde susteren

Op de oudste kaart van Amsterdam, uit 1544, is achter de stadsmuur langs de

Kloveniersburgwal een rij kloostercomplexen te zien. Gewoonlijk had zo'n complex vier vleugels, rondom een als tuin aangelegde binnenplaats. Een ervan heette 'Sinte Maria Magdalena van Bethaniën' en besloeg het terrein tussen de Bloedstraat, Oudezijds Achterburgwal, Oude Hoogstraat en Kloveniersburgwal.

Maria Magdalena was in Amsterdam zeer geliefd. Volgens het Nieuwe Testament had ze haar aanvankelijk losbandige levenswandel opgegeven voor een vroom bestaan. Naar haar voorbeeld hebben Arent Moey en Weyn Pieter Ghibertsdochter omstreeks 1450 een speciaal klooster voor vrouwen gesticht, het Bethaniënklooster. Dit was een Augustinessenklooster, waar 'gevallen' vrouwen boete konden doen en dat in de volksmond al snel het klooster 'van de bekeerde susteren' heette. In 1462 woonden hier zo'n 220 vrouwen. Later maakten de arme vrouwen plaats voor rijke nonnen en proveniersters, die zich inkochten en vervolgens levenslang 'gratis' kost en inwoning genoten. Behalve met bidden en zingen hielden de nonnen zich bezig met het vettmesten van koeien en ossen in hun koeienstal, voor de grote schuttersmaaltijden. Dus dat Tjarda vrouwengezang hoorde, en geen mannenkoor, kon kloppen!

Bij de Alteratie van 1578 ging de stad van het roomskatholicisme op het protestantisme over. Het kloosterterrein werd onteigend en de orde werd in 1585 opgeheven. De overgebleven negen zusters vonden onderdak bij het Begijnhof en het Clarissenklooster. De namen Bethaniënstraat en Koestraat herinneren nu nog aan het klooster, waarvan tussen de Barndesteeg en de Koestraat uiteindelijk slechts een restant is overgebleven.

Vlammend haardvuur

Maar wat is er nu aan de hand in dit huis?

Samen met geluidsexpert Fokke van Saane, zelf opgegroeid nabij de Agnietenkapel, besluiten we om 's avonds laat ultragevoelige microfoons neer te zetten en een geluidsopname te maken. We kunnen zeker acht uren achtereen opnemen.

Ik zit in de woonkeuken naast het vertrek. Er sluimert een rustig haardvuur. Tjarda loopt met onze fotografe naar de middeleeuwse bogen, een etage lager. Plotseling laait het haardvuur zonder duidelijke oorzaak opeens anderhalve meter hoog op. Zo blijft het minutenlang, totdat ik het tweetal weer de trap op hoor komen.

Buiten is het windstil, hoe kan dit? 'Ach,' zegt Tjarda, 'er gebeuren wel meer dingen hier. Behalve het nonnengezang merk ik daar zelf weinig van. Maar als er kleine kinderen zijn, dan komt het regelmatig voor dat ze iets zien wat ze nauwlettend met hun ogen volgen. Ook honden en poezen reageren. Soms wordt er wat gegromd. Een peutertje wees laatst naar iets. Er is dan geen mug, vlieg of vlinder te zien.'

Fokke is intussen klaar met de installatie. We drinken nog wat bij de gastvrije Tjarda, waarbij menige ervaring van het genre 'er is meer tussen hemel en aarde' ter sprake komt ...

Kippenvel

De volgende dag zijn de geluidsbestanden met *timecode* overgezet op mijn computer en beluister ik ruim zes uren van suis en ruis – deels lezend, deels schrijvend en deels strijkend.

Kort na aanvang van de opname krijg

Fokke van Saane op zoek naar stemmen uit het verleden

ik al kippenvel. Hoor ik daar niet gezang ... in de verte? Jazeker, maar het klinkt vrij zwaar. Toch mannenstemmen? Nee, allengs zingen ze hoger. Maar het is wel erg ver weg. Ik zet het volume op maximaal.

De timecode geeft 00:30 aan. Nog veel te vroeg voor het nonnengezang, volgens Tjarda. Niettemin hoor ik echt gezang, waar allengs heel zacht een orgel bij komt. Dat lijkt me niet helemaal middeleeuws. Of toch wel? Dan is het weer stil. Even later opnieuw gezang met, na enige tijd, een herkenbare melodie ... *Hotel California!*

De opname gaat verder. Rond 02:15 weer gezang. En in de verte stemmen? Maar nee, het komt naderbij en blijkt dronkemansgelal op straat. Andere sonore 'stemmen' en geluiden zijn terug te voeren tot verkeersgeluiden en een naderend vliegtuig.

Tot ruim over vieren niets dan ruis en suis. Niets opmerkelijks. Dan begint er rond 04:38 een aanhoudend scharrelen, zeker een minuut of drie. Het geluid verdwijnt en komt weer terug. Muizen? Het klinkt niet echt als getrippel. Eerder, alsof er schoenen over een houten vloer schuifelen. Het gaat door tot 05:07. Dan stopt het. Precies het tijdstip, diep in de nacht, waar Tjarda het over had. Maar zingen, ho maar.

Rond 05:48 volgt nog een rare tik, waarna tot ruim na zes uur een vlakke sonore ruis. De nacht is voorbij, ik luister hier en daar nog wat. Tegen achten hoor ik Tjarda de kamer binnenlopen en stopt de recorder.

Hadden de nonnen een nachtje vrijaf? Of drentelden zij rond half vijf wat rond de microfoon? En werd deze wel-

licht afgeschermd voor gezang? Heilmelijk hoopte ik natuurlijk nonnengezang te registreren. En ook op een scenario waarbij een musicoloog er een nooit eerder ontdekte compositie van Hildegard von Bingen in hoort. Maar niets van dat al.

Op mijn vraag of ze misschien last van muizen heeft, antwoordt Tjarda ontkennend. Ze gaat toch nog even extra inspecteren. Maar nee. 'De nonnen laten zich kennelijk niet dwingen', concludeert ze. 'Misschien ga ik er zelf binnenkort weer eens een paar nachties slapen. Ze zijn er echt.'

Geluidsexpert Fokke oppert nog dat het wellicht niet om geluiden gaat die via geluidstrillingen onze gehoorgang bereiken. En dat ze dus niet te registreren zijn met een recorder. En dat er krachten in het spel zijn die – buiten ons directe gehoor om – ergens in onze hersenen de ervaring van gezang teweegbrengen. Tja, wie weet.

Spinoza zei het al: 'Wonderen bestaan niet. We kennen alleen de verklaring nog niet.'

Het mysterie van het nonnengezang blijft.

Heeft u als bewoner van de binnenstad soortgelijke bijzondere waarnemingen? Mail deze dan aan redactie@oudebinnenstad.nl.

Malika Sevil en Corrie Verkerk schreven het boekje Spookhuizen van Amsterdam, 2004 Het Parool / De Prom. Daarin is dit verhaal over het nonnengezang niet opgenomen. Misschien is er stof genoeg voor een opvolger.

De oude toegangspoort van de 'bekeerde susteren'

Cold case

Der Teufel soll mein Führer sein!

WILLEM OOSTERBEEK

Hij lag erbij alsof hij in een diepe slaap was gevallen, de benen wat opgetrokken, de knieën licht gebogen. Eén arm leek onder zijn hoofd te zijn geschoven. Alsof hij geprobeerd had het zich zo comfortabel mogelijk te maken.

Alleen die tuinslang, dat klopte niet. Waarom zat er een groene tuinslang om zijn benen gebonden? Had iemand geprobeerd hem te verslepen? En wanneer dan? Al direct nadat hij was overleden? Of pas veel later?

En wie had hem in dat tapijt gewikkeld? En natuurlijk: waarom?

De patholoog-anatoom, dr. Zeldenrust, had er op gestaan zelf het lijk te bekijken op de plaats delict. Het zou de eerste en enige keer zijn dat hij een plaats delict bezocht. Er is een foto van gemaakt. Samen met een assistent buigt hij zich over een berg rommel, waarin met enige moeite de contouren van een skelet zijn te ontdekken.

Later, op de sectietafel in het gerechtelijk laboratorium, is het skelet duidelijker te zien. Een man van 1 meter 83 die er zo op het oog heel normaal heeft uitgezien.

Alleen heeft hij voor een man van die lengte nogal kleine voeten. Maat 38 is niet normaal voor iemand die 1 meter 83 is. Maar ja, wat zegt dat? Er zijn nu eenmaal mensen die kleinere voeten hebben dan ze verdienen.

Wat dr. Zeldenrust nog meer vond? Dat hij tatoeages had gehad. Wel een stuk of tien. Doordat hij in een tapijt was ge-

word aan zijn lot overgelaten, en de seksbazen zorgden voor hun eigen beveiliging en eigen schoonmaak. De Wallen waren letterlijk een witte vlek geworden op de kaart van het college van B&W. De politie vertoonde zich er alleen in groepsverband en dan nog met grote tegenzin.

Het waren ook de jaren van de grote trek naar Purmerend en Almere. Gezinnen verlieten de stad. Panden kwamen leeg te staan, de verkrotting sloeg genadeloos toe en veel huizen en kantoren werden dichtgespijkerd. Dit waren ideale overnachtingsplekken voor de junkies, die van heinde en verre toestroomden. Ze braken de planken weg en verschaften zich zo toegang tot hun nieuwe onderkomen.

Briefjes

Een van deze kraakpanden was Oudezijds Achterburgwal 143. Het pand werd in 1972 opgekocht door het Gemeentelijk Grondbedrijf en dichtgemaakt totdat de renovatie zou starten – dat zou uiteindelijk liefst tien jaar duren. In die tussentijd werd het pand gekraakt en bewoond door van alles en nog wat, rondobberend in de grote stad: hippies, junkies, Hare Krishna's. Toen de bouwvakkers in januari 1982 het pand betraden, was hun eerste taak de immense troep op te ruimen. Voor de deur stond een container die, eenmaal vol, regelmatig verwisseld werd voor een leeg exemplaar.

Op 11 januari, het was een mooie, zonnige winterdag, waren de mannen op de benedenverdieping bezig een berg

Dr. Zeldenrust (l.) bezoekt bij hoge uitzondering het plaats delict

Case & Review team van de Amsterdamse politie. Dit keer werd er zelfs een bericht uitgestuurd via *Aktenzeichen XY Un-gelöst*, het Opsporing Verzocht van de Duitse tv, die hier in de uitzending van 6 augustus aandacht aan besteedde.

Wie waren zijn vader en moeder? Hebben ze hem nooit gemist? Heeft hij broertjes en zusjes gehad? Was hij gelukkig? Waar kwam hij vandaan en waarom kwam hij naar Amsterdam? Hoe is hij doodgegaan? Vragen, vragen, vragen.

Op maandagochtend 8 maart 1982 om tien uur is hij begraven op de Oosterbeegraafplaats: *Nomen Nescio*, een mens van wie de naam niet bekend is. Teufelmann was de tweede NN'er. De kans is groot dat Simon Vinkenoog, die een zwak had voor mensen als Teufelmann, hier een gedicht voor hem heeft voorgedragen. Teufelmanns graf is al jaren geleden geruimd. Het enige dat er nog van hem rest, is wat DNA. Uit zijn kaak.

Weet u iets over Teufelmann? Of weet u wie er indertijd woonden op Oudezijds Achterburgwal 143? Mail dan naar rv-ccase@amsterdam.politie.nl. De politie is zeer geïnteresseerd; zelfs het kleinste snippertje informatie kan van belang zijn.

Der Teufel soll mein Führer sein!

wikkeld, was de zuurstoftoevoer nogal belemmerd. Daardoor was de ontbinding langzamer verlopen dan normaal en hadden er op de botten nog stukken huid gezeten.

Op het rechter binnenbeen was een vlinder getatoeëerd, op zijn rechter onderarm een hartje en op zijn linker onderarm een tatoeage, in het politierapport omschreven als een *indianenkopje*. Ja, 't kon het hoofd van een indiaan zijn, maar echt duidelijk is dat niet.

Het opvallendst was een tatoeage op zijn rug. Een brandende kaars op een opengevouwen hand, en daarbij de tekst *Der Teufel soll mein Führer sein!* De andere tatoeages waren in de loop der tijd onleesbaar geworden. Iemand moet die tatoeages hebben gemaakt. Maar wie?

Junkies

Het waren de jaren zeventig en tachtig. Op de Burgwallen en in alle tussenliggende stegen zwierven honderden junkies rond. De Zeedijk was stevig in handen van de Surinaamse dealers. In cafés werden tafeltjes verhuurd waaraan heroïne werd verkocht. Spuiten slingerden rond op kinderspeelplaatsen.

Amsterdam was het walhalla geworden van de heroïnescene. De stad trok veel buitenlanders, vooral Duitsers, die hier hun tijdelijke roesgeluk niet op konden. Dachten ze – want elke week sneuvelde er wel een.

Het stadsbestuur bemoeide zich niet meer met de buurt. Alles en iedereen

steen- en houtafval weg te werken, toen ze stuitten op een skelet met een tuinslang om z'n benen. Onder de berg lag Teufelmann.

Onderzoek van dr. Zeldenrust wees uit dat het hier ging om een jongeman in de leeftijd tussen de twintig en de dertig. Eerder twintig dan dertig. En Teufelmann moest er al zeker een jaar of zes, zeven hebben gelegen.

Behalve de tatoeages werd er op het stoffelijk overschot een ring gevonden waarin een steentje ontbrak, een horloge van het merk Bourbon super de luxe en een sweater met daarop *University of Florida*. In wat er restte van zijn kleding werden Duitse merkjes aangetroffen.

Ook werden in de buurt van het skelet een paar briefjes gevonden. *Komm vorbei unbedingt. Kozmos 8 am*. Op een ander briefje is te lezen: *I'll back in 10 min*. Daaronder een naam. *Carl? Eric?* Men vond geen aanwijzingen in de richting van een misdrijf en geen verwondingen. De overlijdensoorzaak kon men niet achterhalen. Men startte een buurtonderzoek, hoorde de bouwvakkers en besteedde aandacht aan Teufelmann in een politiebericht in februari 1982.

Het leverde allemaal niks op. Niemand had hem als vermist opgegeven en de zaak werd gesloten.

Tatoeages

Totdat in de zomer van 2014 de zaak opnieuw werd opgepikt door het Cold

Dat leverde zo'n zeventig tips op, maar het merendeel bleek al snel van weinig waarde. Ze verwezen allemaal naar het blog van ene Andreas Pasternak, wiens tatoeage veel op die van Teufelmann lijkt: *Satan soll mein Führer sein*. En Andreas Pasternak is springlevend. Hulp werd ingeroepen van Neerlands beroemdste tatoeëerder, Henk Schiffmacher. Hij constateerde zeker geen professionele tatoeages, maar amateurwerk. Uit een tip bleek dat er ook in Duitse gevangnissen wel eens werd getatoeëerd: niet met professioneel tatoeagegereedschap, maar met de arm van een platenspeler. De inkt werd ingebracht met de pick-upnaald. Onderzoek in het archief van Magies Centrum De Kosmos leverde niks op, evenmin als een gesprek met de toenmalige directeur. Vage geruchten over satansymbolen van sektes in Roemenië werden nagetrokken, maar liepen dood. De over de ondertekening van één van de briefjes geraadpleegde grafoloog kon hier geen naam uit afleiden.

Zo blijft Teufelmann tot op de dag van vandaag een mysterie.

Bij het puinruimen stuitten de mannen op een skelet met een tuinslang om z'n benen.

Oudezijds Achterburgwal 143 ten tijde van de vondst

trouwen dineren vergaderen

(privé)concerten | presentaties | congressen/symposia | (diploma)uitreikingen | en meer...

www.bethanienklooster.nl
Barndesteeg 6b Tel. 020 - 625 00 78

Het Bethaniën klooster

NNM

Eten op zeer hoog niveau voor een uiterst redelijke prijs in een ontspannen, informele sfeer

Warmoesstraat 111

Elk vermogen heeft zijn eigen verhaal.

Dat verhaal is het vertrekpunt van alles wat wij doen. Wat uw doelen, persoonlijke ambities of idealen ook zijn, wij helpen u de keuze te maken die bij u past. Zo maken we Private Banking ook echt private.

Private Banking echt private maken. Dat is het idee.

Rabobank. Een bank met ideeën.

www.rabobank.nl/privatebanking

Rabobank

DE BAKKERSWINKEL

Warmoesstraat 69
1012 HX Amsterdam
020 489 80 00
www.debakkerswinkel.nl

De Bakkerswinkel Meenemen
Warmoesstraat 133
1012 JB Amsterdam
020 320 64 36

openingstijden:
ma-vrijdag: 8.00-17.30 uur
za-zondag: 9.00-18.00 uur

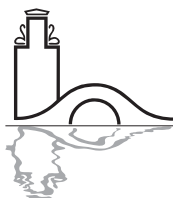
Amsterdam Centrum

ontbijt • lunch • high tea • parties

ook zuurdesembrood, zoete en hartige taarten om mee te nemen

Administratiekantoor
Michielsen

Administratie
Advies
Begeleiding

bij persoonlijke dienstverlening
tel: 0654 71 70 70

Parfumerie "MARJO"

Filialen: Damstraat 27 -29 & Zeedijk 68-70

Meer info & bestellen: 0900-7273863 35ct p/m

TIP!
bekijk online
de DagDeal

Online verkoop:
parfumerie.nl

jemi

bloemenwinkel

warmoesstraat 83a amsterdam
020 - 625 60 34 www.jemi.nl

Wij zijn gespecialiseerd in:

- Abonnementen
- Trendy boeketten en arrangementen
- Bloemen lunches
- Workshops
- Bezorgservice voor binnen- en buitenland

Je zou je poten
uit je k . . . lopen
om hier een
borrel te kopen

Rinus Wil Rob

Geniet van het nieuwe De L'Europe

HOOFDSTAD
BRASSERIE
DE L'EUROPE - AMSTERDAM

Hoofdstad Brasserie
Gelegen aan de Amstel met prachtig uitzicht op De Munt.
3-gangen-menu voor € 35,-
inclusief wijnarrangement voor € 48,-
Dagelijks geopend van 07.00 – 23.00 uur

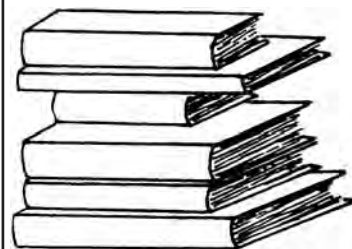
Freddy's

Freddy's Bar
Geniet van het perfect getapte biertje of een mooie klassieke cocktail in de hotelbar waar De L'Europe's gasten en Amsterdammers graag samenkomen.
Dagelijks geopend van 15.00 – 01.00 uur

De L'Europe Amsterdam, Nieuwe Doelenstraat 2-14
Amsterdam, T: +31 (0)20 531 17 77 E: hotel@leurope.nl

ANTIQUARIAAT A. KOK & Zn.

Oude Hoogstraat 14-18
1012 CE Amsterdam
telefoon 020 - 623 11 991
fax 020 - 623 28 09
e-mail: kok@xs4all.nl
internet: www.nvva.nl/kok/index.htm

In- en verkoop van prenten en boeken. Specialisaties o.a. Kunst, Letterkunde, Architectuur, Archeologie, Topografie, Etnografie & Biologie.

nv Zeedijk

beveelt aan:

Sugar & Spice Bakery

Zeedijk 75

De lekkerste home-made muffins, broodjes en koffie bij Sugar & Spice Bakery. Kom gezellig ontbijten of lunchen op de Zeedijk.

Alles is ook 'to go'.

Zeedijk 47
1072 AR Amsterdam
+ 31 (0)20 625 84 67
+ 31 (0)20 620 33 49
info@nvzeedijk.nl
www.nvzeedijk.nl

NV Zeedijk: buurtverbetering door sociaal beheer

JAN IJSKES FUNDERINGSTECHNIKEN "DE COOGH"

- Plan ontwikkeling, constructeur en vergunning aanvraag.
- Trillingsarm heien en trillingsvrij persen $\varnothing 114$ t/m $\varnothing 406$ mm.
- Inpandig aanbrengen van stalen damwand.
- Heimachines met een doorrijdbreedte vanaf 63 cm.
- Minimale werkhooft 1,35 meter.
- Funderingsherstel inclusief sloop en betonwerkzaamheden.
- Opvijzelen en rechtzetten van woning en gebouwen.
- Paaladvies en paal controleberekeningen.

FUNDERINGSSPECIALIST

Daam Schijfweg 22-24, 1507 BD Zaandam
Tel.: 075 - 616 39 04, Fax: 075 - 635 67 62
info@decoogh.com / www.decoogh.com

COMPAGNIETHEATER

KLOVENIERSBURGWAL 50, AMSTERDAM

HIGHLIGHTS 2015

A CHANGE IS GONNA COME
THEATER PAVLOV
VR 9 & ZA 10 JAN - 20.30 UUR

DE UITDAGING TANIA KROSS VS MOLA SYLLA
MA 19 JAN - 20.30 UUR

MONOLOGISCH I.S.M. PERFORMER AGENCY
MA 2 FEB - 20.30 UUR

KWARTET NINA SPIJKERS
DI 10 & WO 11 FEB - 20.30 UUR

DE UITDAGING
ERNST DANIEL SMID VS ERMINIA FERNANDEZ CORDOBA
VR 13 FEB - 20.30 UUR

MONOLOGISCH I.S.M. PERFORMER AGENCY
MA 2 MRT - 20.30 UUR

DE EENZAME
MANOUSHKA ZEEGELAAR BREEVELD
VR 6 & ZA 7 MRT - 20.30 UUR
ZO 8 MRT - 15.00 UUR

WWW.COMPAGNIETHEATER.NL

Warmoesstraat en Zeedijk Minder fietsen, meer terrassen?

Smalle stoepen als fietsenkerkhof en de rijbaan als toeristengoot, wie wil dat nou? Daarom gaat stadsdeel Centrum met de buurt in gesprek over de inrichting van de Warmoesstraat en Zeedijk. Eind januari kunnen de bewoners en ondernemers zich uitspreken over enkele scenario's.

'Grofweg zijn er drie mogelijkheden', zegt Rob Stam. Hij is projectleider straatgerichte aanpak 1012 bij het stadsdeel. 'Houden we de straten zoals ze zijn? Maken we ze fietsluw, met de fiets te gast? Of maken we ze fietsvrij, met de fiets aan de hand? Ook willen we met de buurt bespreken of er nieuwe terrassen en langsbanken bij kunnen komen.'

Steeds vaker komen fietsers met voetgangers in conflict, benadrukt Stam. Maar er speelt nog iets. Van alle coffeeshops in de Warmoesstraat en aanliggende stegen wordt de gedoogverklaring niet verlengd. Hoe gaan de eigenaars de horecabestemming invullen? Kan de horeca überhaupt een inhaalslag maken naar meer diversiteit en kwaliteit?

'Met meer diversiteit in het horeca-aanbod trek je een diverser publiek. Dus het aanbod bepaalt de vraag,' legt Stam uit. 'We willen betere restaurants, cafés en winkels. Minder fastfood, pizzaslides en wafels. Maar hoe voorkom je dat zo'n nieuwe lunchroom binnen twee weken toch weer onttaardt in een take away?'

Miljoen

Voor fietsers wordt het vernieuwde Damrak straks weer volop bereikbaar

De stoep als fietsenkerkhof en de rijbaan als toeristengoot

en berijdbaar, wat in de Warmoesstraat de druk van de ketel kan halen. Toch zullen de tweewielers, scooters en pizzakoeriers zich ook dan nog steeds langs de drommen bezoekers van het Red Light District willen wurmen.

De bewoners denken er heel verschillend over. Een ouder met kind wil door de eigen straat blijven fietsen, de senior

wil nooit meer aangereden worden en de student wil vooral een verwarmd terrasje kunnen pikken.

Een bewoonster: 'Let op de gevolgen. Als alles volloopt met terrassen en bezoekers, waar moet je dan nog je fiets parkeren? En waarom moet iedereen in deze smalle straat trouwens op een terras kunnen zitten? De Nieuwmarkt is zonniger.'

Ook de ondernemers zijn onderling verdeeld. Een café of restaurant heeft nu eenmaal meer belang bij een terras dan een winkel of kantoor.

Kees Raat, eigenaar van de pastry room Metropolitan: 'Vroeger was dit een doorrijstraat, maar nu kom je er als fietsende bewoner na zessen niet meer door. En elk jaar komen er weer een miljoen toeristen bij. Straks moet het

stadsdeel nog éénrichtingsverkeer voor voetgangers invoeren!'

Biertje

'De Zeedijk is verwant aan de Warmoesstraat, maar toch ook anders', zegt Chris Seinen, omgevingsmanager in postcodegebied 1012. 'Op de Zeedijk loopt meer Amsterdams publiek, vooral voor het biertje in de kroeg of de gay bar. En de ondernemers hebben er een vereniging, Ze schrobben 's ochtends hun stoepje.'

Ook Seinen schetst de verhouding tussen fietsers en wandelaars als conflict. Hij vermoedt dat bewoners beter af zijn met een fietsluwe straat dan met een fietsverbod, mocht dat al te handhaven zijn.

Bewoner Ton Jacobs redeneert: 'De café-eigenaren, de natte horeca, hebben geen interesse in fietsers maar wel in hun eigen kassa. Een terras met vier stoeltjes betekent al gauw een kwart ton jaaromzet.'

Jacobs, klip en klaar: 'Het is een sluipend proces. Je begint met een gevelbankje. Dan sluit je de straat af, sloop je de stoepen en plaats je terrassen. Langzaam verdwijnen door de prijsopdrijving huurders, winkels en zelfs restaurants die voor diversiteit zorgen en houd je alleen een zuipstraat over.'

Jacobs heeft in acht jaar tijd de Zeedijk flink drukker zien worden. 'Door stremmingen elders is hier een waterbedeffect ontstaan. Maar als je de Zeedijk afsluit, dan verplaats je het probleem weer naar de Gelderse kade.' Wat hem betreft blijven de fietsers, maar verdelen ze zich beter over de straten, en zorgt de gemeente voor voldoende fietsenrekken.

Eind januari laat ook hij zich horen.

Proeflokaal in de Pijlsteeg Buigen voor een borrel

De eeuwenoude toog in het beroemde proeflokaal Wynand Fockink in de Pijlsteeg is laag. De kelkjes staan bol van likeur. Dus om niet te morsen moet er geslurpt worden met een diepe buiging.

Buigen voor een borrel is dan ook de titel van de geschiedschrijving van Wynand Fockink. Het boek is geschreven door Eveline Brilleman en Robin Brilleman.

Twee 'Brillemannen' schrijven één boek. Een familiale co-productie dus? Eveline: 'Niets is minder waar. Onze gedeelde achternaam is wel de reden dat we tot deze samenwerking zijn gekomen. Regelmatig kreeg ik de vraag of ik familie van Robin was. Toen bleken we ook nog in dezelfde buurt te wonen.'

Robin weet veel van de distilleerderij-industrie en is publiceert regelmatig over whisky. Hij heeft in het boek het technische aspect van de distillatie voor zijn rekening genomen.

Eveline is journaliste en tevens redactrice van *d'Oude Binnenstad*. Zij is in de geschiedenis gedoken. Dat viel niet mee. Eveline: 'De uitgever zet altijd een strenge waarschuwing in het boek over de auteursrechten, maar in ons boek spoort de uitgever de lezer juist

aan tot het verder uitschrijven van de indrukwekkende geschiedenis van het likeurbedrijf.'

Voor dit boek heeft Eveline 47 meter documentatie doorgespit. Genoeg materiaal om door te schrijven. Eveline: 'Omdat Robin en ik allebei boeken schrijven, spraken we af om dit project samen op te pakken. Jan Galesloot, toen nog eigenaar van Wynand Fockink was direct enthousiast.'

Drie eeuwen

Het boek beschrijft de opkomst, ondergang en wederopstanding van Wynand Fockink gedurende drie eeuwen, met steeds de Pijlsteeg als middelpunt.

In 1679 vestigde Jan Bierman een distilleerderij in de steeg. Wynand Fockink nam de zaak in 1730 over. Succes volgde, zodanig dat de familie Fockink onderdeel is gaan uitmaken van de Amsterdamse elite, waarbij ze liefdadigheid niet uit het oog hebben verloren. Het hoogtepunt van het Wynand Fockink-imperium ligt rond 1890. Toen werden wereldwijd meer dan een miljoen flessen gedistilleerd per jaar verkocht.

In de eerste helft van de twintigste eeuw ging de likeurproductie bergafwaarts en was overleven alleen mogelijk door schaalvergroting. Lucas Bols nam deze geduchte concurrent in 1954

Quirijn de Koning, Jan Galesloot en de auteurs Eveline en Robin Brilleman

over. 1990 was het absolute dieptepunt in alle drie de eeuwen: de zaak moest sluiten en de inboedel werd opgeslagen in een van de depots van Bols. Krakers trokken erin. Oplichters speelden in de Pijlsteeg het spel balletje-balletje.

De wederopstanding vond drie jaar later plaats. Galesloot heeft het in 1993 aangedurfd de deuren weer te openen en is erin geslaagd de zaak weer tot

nieuwe bloei te laten komen. Lucas Bols heeft 20 jaar later het nu weer florerende likeurbedrijf teruggekocht van Galesloot.

Oranjabitter

De beschrijving van het proeflokaal door de eeuwen heen is uitermate boeiend.

De hoogte- en dieptepunten worden ook geïllustreerd aan de hand van de gasten. In goede tijden de Europese royalty waaronder prinses Irene, die dacht incognito een borrel te kunnen drinken. De ontmaskering werd op subtiele wijze kenbaar gemaakt met het voorzetten van een oranjabitter.

Als het over de donkere oorlogsdagen gaat, wordt een oude dame geciteerd. Zij kwam regelmatig met haar man een borreltje drinken 'totdat ik op een dag naast mij de beruchte Seyss-Inquart zag staan. Ik ben meteen weggegaan en heb me voorgenomen hier nooit meer een stap binnen te zetten.'

Martinus Nijhoff was weer wél een graag geziene gast. Hij schreef een ode aan het *juffertje in het groen*, een likeurtje van Wynand Fockink. Het gedicht begint als volgt: 'Nauw is de steeg, moeilijk de pelgrimstocht, die naar uw zuivre heerlijkheden voert.'

Eveline lacht: 'Het proeflokaal is zo populair dat de hedendaagse pelgrims nu soms ook de nauwe steeg vullen. Maar het blijft altijd aangenaam, op die historische plek.'

'*Buigen voor een borrel*' is voor € 29,90 verkrijgbaar bij o.a. Wynand Fockink, Pijlsteeg 31, en voor € 31,50 inclusief verzending via de website wfbok.nl.

Majoor Bosshardtburgh

Leger des Heils met de tijd mee

GREET VAN DER KRIEKE

Onlangs is in de Oudezijds Armsteeg een nieuw complex gebouwd voor de opvang van dak- en thuislozen: de Majoor Bosshardtburgh. Het complex, met daarin het Leger des Heils-museum, is op 3 oktober 2014 feestelijk geopend door prinses Beatrix. Het is hier voor haar bekend terrein, want in 1965 liep ze incognito met majoor Bosshardt over de Wallen.

De Majoor heeft intussen een standbeeld gekregen. Zittend op het bankje kijkt ze naar 'haar' Leeuwenburgh aan de Voorburgwal.

Maar het bankje gaf gedoe. Buurt boos, overleg gehad. Nu gaat er 's avonds een doek over de Majoor. Iedere morgen wordt zij opnieuw onthuld. Het is Ben Dragstra, de clustermanager van het Goodwill Centrum, die mij dit vertelt.

Museum

Het museum is niet groot qua oppervlakte, maar uitstekend gedocumenteerd qua informatie en achtergrond. Uiteraard ligt de *Strijkreet* er ook – zingend op de Wallen rondbrengen in cafés is verleden tijd. Plaatsvervangende schaamte voelde Dragstra daarbij: 'Mensen storen die lekker zitten te eten.'

Dragstra is ook blij dat hij van het officiële uniform af is. 'Ik kreeg voortdurend de vraag: Voor welke luchtvaartmaatschappij vliegt u?' Geef hem maar de gewone jas, *together we're one* op de achterkant en het schild van het Leger des Heils, goed herkenbaar voor iedereen. Marcheren met andere heilsoldaten? Dragstra beschrijft alweer dat

Ben Dragstra met collega Klarinda van Tilburg bij de kerstpot

ongemakkelijke gevoel. 'Het Leger ging rechtdoor, ik sloeg rechtsaf en ik heb nooit meer meegelopen.' Wel gaat hij voor de kerstpot, want geld is altijd hard nodig.

De hulpvraag aan het Leger is van alle tijden, maar is ook aan verandering on-

derhevig. Waar vroeger hulp geboden werd aan 'ongetrouwde moedertjes' en 'de ongreijbare jeugd', meldt zich nu bijvoorbeeld een groeiende groep zzp'ers die de huur niet meer kunnen betalen en torenhoge schulden hebben. In het museum bevindt zich ook de stok

van Mourad, een dakloze verslaafde man uit Libanon. Zijn verhaal is illustratief voor het werk van het Leger: 'Ik ben Mourad. Ik was vluchteling zonder land of status. Alles wat ik had kon in mijn rechterhand. En een stok om mij te beschermen tegen onverlaten. Op

een dag mocht ik blijven, kreeg ik een paspoort. Buurtbewoners, het Leger des Heils en de politie hebben zich voor mij ingezet om te mogen blijven. Ik ben veilig in mijn huisje. Op die dag heb ik mijn stok aan een heilsoldaat gegeven. Ik heb hem niet meer nodig. Ik ben Mourad, ik ben iemand.'
Helaas is Mourad vorig jaar overleden.

Opvang

Jannetta Holleman leidt mij rond door een onverwacht lichte en ruime opvang, geschikt voor 36 cliënten. Waar voorheen op één kamer vier cliënten gehuisvest werden, heeft nu ieder een eigen kamer met douche en toilet. 'Eén cliënt per kamer werkt zó positief! De hulpvraag in kaart brengen gaat nu vele malen gemakkelijker', vertelt Holleman.

Spontaan mag ik van een bewoner zijn kamer zien. Hij moet nog even dweilen, want 'morgen komt mijn moeder op bezoek'. Maar wat een mooie kamer. Hier kan hij zijn wie hij is. Dit is zijn plek, voor maximaal een halfjaar.

De periode voor kerst is heel druk. De traditie om zo veel mogelijk dak- en thuislozen een feestelijke maaltijd, warmte en aandacht te bezorgen, staat hoog in het vaandel. Dragstra: 'Maar we kunnen het aan, dankzij een heel leger van vrijwilligers. Het is wonderlijk dat men in december een sterke behoefte heeft om goed te doen. Vaak zeg ik: het is prachtig wat u wilt, maar mag het ook in januari? Want dan is het vaak zo stil en zo kil.'

Het Leger des Heils is een bezielde bedrijf. Het is een bezielde Ben Dragstra, die ons vanaf de Voorburgwal een gezegend kerstfeest toewenst.

Gunstenstop Zeedijk opgeheven

EDDY APPELS

Was dat even schrikken! Voor de zomer circuleerde opeens het bericht dat de burgemeester van plan was de 'gunstenstop' op de Zeedijk op te heffen. De wat?

'Ik kwam er achter tijdens de aanvraag van een exploitatievergunning door een nieuwe ondernemer', aldus Rinske Wempe. Zij is senior medewerker Maatwerk Vergunningen bij het stadsdeel Centrum. 'Toen die ondernemer zijn vergunning kreeg, was hij zeer verbaasd dat hij om één uur 's nachts moest sluiten, terwijl andere zaken op de Zeedijk veel langer open mochten blijven. Het bleek dat ook enkele andere zaken ter hoogte van de Molensteeg onder deze gunstenstop vielen.'

Het woord gunstenstop stamt uit de tijd dat horecazaken tot middernacht open mochten blijven. Dan kon een gunst worden verleend om langer open te blijven – behalve in bepaalde overlastgebieden met een gunstenstop. Deze regeling is in 1980 ingevoerd, toen de Zeedijk nog een door drugsoverlast geplaaide straat was.

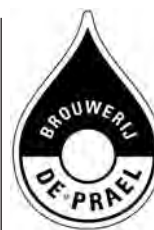
In 2005 werd deze gunstenstop opgeheven behalve in de Molensteeg en voor bepaalde panden nabij de Molensteeg op de Zeedijk. Het stadsdeel en de centrale stad hebben nu besloten om ook

deze laatste gunstenstop van Amsterdam ongedaan te maken.

Aanvankelijk reageerden sommigen vanuit de buurt negatief, uit vrees voor een aanzuigende werking op dronken bezoekers en op drugsdealers, die zich langzamerhand weer vertonen op dit stukje Zeedijk. Toch is het Integraal Burgwallen Overleg op 27 augustus 2014 met het voorstel akkoord gegaan, omdat het slechts om zes alcoholvrije zaken ging. En volgens de politie is het een beheersbare situatie.

'Het besluit is gepubliceerd en hierop is geen bezwaar binnengekomen', aldus Wempe. Tot nu toe heeft slechts één zaak ruimere openingstijden aangevraagd, namelijk op vrijdag en zaterdag tot vier uur 's nachts en op de overige dagen tot drie uur. Deze zaak staat niet bekend om een aanzuigende werking op dronken toeristen en drugsdealers.

Vooralsnog lijkt alles rustig te verlopen. Maar waakzaamheid blijft geboden, op dit kwetsbare stukje Zeedijk.

De Prael

Echt Amsterdams

Wie een origineel cadeau zoekt voor onder de kerstboom, of gewoon omdat je van lekker eten houdt, kan voortaan terecht bij De Prael.

In de winkel, verbonden aan brouwerij De Prael is het assortiment onlangs uitgebreid met een reeks authentieke Amsterdamse producten, zoals het beroemde zuur van Kesbeke, worst van Brandt en Levie, en pindakaas van Hartog. Ook de speciaalbieren van De Prael zijn er natuurlijk te koop, alle genoemd naar een zanger of zangeres van het Amsterdamse levenslied.

Met de uitbreiding van het assortiment speelt De Prael in op de steeds grotere behoefte aan eerlijke en lokale producten. Mede-oprichter van De Prael Arno Kooij: 'We zijn vorig jaar begonnen met de beweging *Echt Amsterdams*, als een soort tegenhanger van *I Amsterdam* dat toch vooral op toeristen is gericht. Daarvoor hebben we bedrijven gezocht die echt iets toevoegen aan de stad, en nog ambachtelijk voedsel produceren.' Niet alleen zijn deze producten echt Amsterdams, ook maken patiënten van een Duivendrechtse kliniek het verpakingsmateriaal. Verder is het Wallenservies, dat is beschilderd door mensen met het syndroom van Down, in de winkel te koop.

De Prael biedt met zijn winkel een etalage voor al die bedrijfjes. Kooij: 'De

De Prael, Oudezijds Voorburgwal 30

winkel liep niet heel goed, want de buurt staat niet bekend om z'n gevarieerde winkelaanbod. Maar met het nieuwe assortiment bieden we een alternatief voor de grote warenhuizen en winkelketens in het centrum.' Een winkel om voor om te fietsen, dus.

Oud-politieman Gerard Mak

'Ik schreef het van me af'

'Tegenwoordig noemen ze het een posttraumatisch stresssyndroom. Er bestaan allerlei vormen van hulpverlening voor agenten die met afschuwelijke zaken worden geconfronteerd. Maar als wij vroeger iets akeligs meemaakten, dronken we samen met collega's even een kop koffie en dan gingen we er weer tegenaan.'

EVELINE BRILLEMANN

Aan het woord is Gerard Mak, columnist, schrijver, maar bovenal oud-politieman met nog steeds dat gezag dat een echte diender hoort uit te stralen en waarvan je zou wensen dat er in onze stad heel veel van zouden rondlopen. Een nuchtere, met beide benen op de grond staande Noord-Hollander, geboren en getogen in de Wormer waar hij tot op de dag van vandaag nog steeds woont.

Aanvankelijk had hij helemaal niet voor de politie gekozen. Mak: 'Als vijftienjarige was ik al als jongste bediende begonnen bij de BB. [Bescherming Bevolking, een civiele beschermingsorganisatie, opgericht in 1952 om de bevolking in tijd van oorlog en bij grote rampen te beschermen; red.] Mijn militaire dienst kwam er nog tussen, maar ik ben bij de BB gebleven tot die werd opgeheven. Ik was toen zevenentwintig jaar, net getrouwd en met een kind op komst, dus ik moest op zoek naar een nieuwe baan.' Dat werd dus de politie. Nadat hij de opleiding had afgerond, werd hij meteen in het diepe gegooid. 'Moet je nagaan, een echte plattelander die net van de politie school pats-boem in de Warmoesstraat wordt gestationeerd. Erg blij was ik daar toen niet mee, want ik kende de verhalen en de buurt was toen nog één grote rotzooi.'

Teamgeest

Het duurde overigens niet lang tot Mak zowel de buurt als bureau Warmoesstraat in zijn hart had gesloten. 'De teamgeest op het bureau was echt geweldig. Het was te vergelijken met het korps mariniers. Je wist gewoon wat je aan elkaar had. Daar kon je honderd procent op vertrouwen, en dat was nodig ook. Het waren de barre jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw. Je zag zo veel ellende om je heen. Zo veel verslaafde, vaak nog jonge mensen. Dat ging je aan het hart. Daar kon ik nog wel eens over inzitten.'

Van de politie-school pats-boem in de Warmoesstraat gestationeerd

We maakten echt van alles mee. Vreselijke gebeurtenissen zoals moord en doodslag, maar ook collega's die op straat werden neergestoken of doodgeschoten. Drama's waren dat, maar we moesten gewoon door. En iedereen probeerde dat op z'n eigen manier te verwerken. Ik heb nog wel eens een collega geadviseerd om maar eens een lange strandwandeling te gaan maken en tegen de golven in te schreeuwen. Dat kan heel goed helpen. Ik schreef het van me af. Kleine verhaaltjes, die in eerste instantie niet voor publicatie bestemd waren.'

Schrijver

Toch ontwikkelde Mak zich in de loop der jaren als schrijver van politieverhalen. Hij volgde een cursus om goed schrijven te leren. Nadat zijn eerste verhalen als column in d'Oude Binnenstad

Gerard Mak: 'Nog altijd met de buurt verbonden'

waren verschenen, kreeg Mak een contract als vaste columnist voor het weekblad *Actueel* aangeboden.

Die columns heeft hij ruim zeven jaar lang naast zijn politiewerk geschreven. Met de bundeling ervan verscheen zijn eerste boek. Daar zijn er inmiddels al zo'n tienduizend van verkocht. Het is ook vertaald in het Engels en binnenkort komt er zelfs een Chinese versie uit.

En niet alleen daar. Er is wereldwijd belangstelling voor dit boek, dat ondertussen op de prestigieuze boekenbeurs van Frankfurt is gepresenteerd en reacties heeft ontvangen van de International Police Association uit Nieuw-Zeeland, Engeland, Schotland, Canada en delen van de VS.

Konijn

Inmiddels heeft Mak nog vier boeken met politieverhalen geschreven, en onlangs is ook zijn eerste kinderboek uitgekomen: *Saffie en het maanzaadpoeder*.

Toen ik begon met schrijven, waren mijn kinderen nog klein. Door wat ik tijdens mijn werk zag en meemaakte, vooral met jonge verslaafden die maar

moesten zien te overleven, probeerde ik mijn eigen kinderen voor te lichten over verdovende middelen. Een verhaal dat ik ter plekke verzong en er bij mijn kinderen in ging als koek.

Ik hoop dat Saffies verhaal op scholen zal worden gebruikt als voorlichting voor jonge kinderen

Uiteindelijk werd dit het boek zoals het er nu ligt. Een verhaal dat al twintig jaar oud is, maar nog steeds actueel. Over een jongere die thuis problemen heeft; waar ruzie is, de vader werkloos wordt en te veel wordt gedronken; en waar hij uiteindelijk een beetje dwars

gaat liggen in het gezin.

Als het op school ook niet lekker gaat en hij zijn eerste joint rookt, gaat het van kwaad tot erger. Uiteindelijk raakt hij verslaafd en komt hij in aanraking met de wereld van junkies, dealers en diefstallen. Een malle molen waar een verslaafde bijna niet uit komt.

De hoofdpersoon in dit verhaal is een konijn dat ik Saffie heb genoemd. Ik heb het indertijd ook nog gestencild en op de school van de kinderen uitgedeeld. Daar waren ze erg enthousiast. Ik hoop dan ook dat Saffies verhaal op scholen zal worden gebruikt als voorlichting voor jonge kinderen.'

Verknocht

Mak heeft zo'n zevenentwintig jaar bij de politie gewerkt. De laatste jaren was hij hoofdinspecteur Criminele Inlichtingen Eenheid (CIE) op het hoofdbureau.

In 2011 is hij op 61-jarige leeftijd met pensioen gegaan. 'Ik zag de bui al hangen met de vorming van de Nationale Politie en dacht: wegwezen, nu ik die mogelijkheid heb. Ik hoor ook van mijn voormalige collega's dat het er althans in deze buurt niet erg op vooruit is gegaan. De politieleiding is, de goeden niet te na gesproken, hoofdzakelijk bezig met de eigen positie en niet met wat er op straat gebeurt.'

Met de vorming van de Nationale Politie dacht ik: wegwezen

Het 1012-project volgt hij met belangstelling. Van sommige zaken snapt hij niets. 'Wij zeiden eind jaren negentig al: wil je inzicht krijgen in de werking van boven- en onderwereld in het Wallengebied, dan moet je om te beginnen pand voor pand screenen op wie de eigenaar is, wie er woont en welk bedrijf daar is gevestigd. Onbegrijpelijk dat dit nog steeds niet op grote schaal gebeurt is.'

Mak is nog steeds verknocht aan 'zijn' oude buurt en komt regelmatig even kijken. Er is veel verbeterd, vindt hij. Niet te vergelijken met wat het was. Thuis heeft hij een zelfgemaakte foto van het oude bureau Warmoesstraat op een prominente plek in de huiskamer hangen. Ook een foto van de Oude Kerk heeft een ereplekje in huis.

Zijn verbondenheid met de buurt heeft ook een verdrietige kant. Ieder jaar maakt hij begin december een zware gang naar de Sint Nicolaaskerk, om daar een kaarsje aan te steken voor zijn veel te jong gestorven oudste dochter Jessica. 'Het is nu zes jaar geleden dat ze overleed, maar het blijft een open wond. Ik weet niet waarom dit nou perse in de Nicolaaskerk moet. Ik denk omdat het hier vertrouwd voelt. In ieder geval put ik daar een zekere troost uit.'

'Saffie en het maanzaadpoeder', ISBN 9 789402 210859, is te bestellen bij de boekhandel en via www.boekschout.nl.

RESTAURANT DE ROODE LEEUW
HOTEL AMSTERDAM

Knip de bon uit en lever deze in voor 10% korting op uw lunch of diner (excl drankjes)

Damrak 93-94 1012 LP Amsterdam
Tel : 020 -555 06 66
Email: reservations@restaurantderoodeleeuw.nl
Website: www.restaurantderoodeleeuw.nl

een verborgen
schat

Ons' Lieve Heer
op Solder

Oudezijds Voorburgwal 40 Amsterdam
www.opsolder.nl

HANS
DOUGLAS
HAIR

NAAST HET
NH HOTEL BARBIZON PALACE

WOENSDAG T/M VRIJDAG: 9 - 21 UUR
DINSDAG EN ZATERDAG: 9 - 18 UUR
ZONDAG: 10 - 18 UUR
MAANDAG: 9 - 18 UUR

AMSTERDAM, PRINS HENDRIKKADE 50-72
020 - 627 30 37 020 - 556 45 64

Ook adverteren in
d'Oude Binnenstad
e-mail naar: info@oudebinnenstad.nl

voor uw ramen

CAPSICUM

NATUURSTOFFEN

CAPSICUM
NATUURSTOFFEN
Oude Hoogstraat 1
Amsterdam
www.capsicum.nl
020 6231016

Mathilde
Grand Café

GRAND CAFE MATHILDE
Dam 9
1012 JS Amsterdam
t. +31 (0)20 - 554 6114

KONINKLIJK GENIETEN
MET UITZICHT OP DE DAM

PART OF THE NH WORLD

BROUWERIJ DE PRAEL
WINKEL

ONZE VERNIEUWDE WINKEL
MET ÉCHT AMSTERDAMSE
PRODUCTEN

- ✓ eigen ambachtelijk gebrouwen bier
- ✓ cadeauverpakkingen
- ✓ genevers & likeuren
- ✓ alles voor bij de borrel
- ✓ Geels koffie & thee
- ✓ Kesbeke
- ✓ Brandt & Levie
- ✓ en vele andere ambachtelijke Amsterdamse producten

OUDEZIJDS VOORBURG WAL 30
1012 GD AMSTERDAM
020 - 408 44 70

CONDOMERIE

Warmoesstraat 141 Amsterdam
tel 020 6274174
fax 020 6389265
condoms@condomerie.com

winkel online shop
groothandel
deskundig advies
www.condomerie.com

WWW.CONDOMERIE.COM
CONDOOMSPECIAALZAAK

DE BRAKKE GROND

Eetcafé de Brakke Grond

Dagelijks geopend
voor koffie, lunch, borrel en diner.

Administratiekantoor
Michielsen

Administratie
Advies
Begeleiding

bij persoonlijke dienstverlening
tel: 0654 71 70 70

DE KAASSPECIAALZAAK
WOUT ARXHOEK

De Winkel voor de kaasliefhebber

DAMSTRAAT 19 AMSTERDAM TELEFOON 622 91 18

THE BULLDOG

AMSTERDAM

LEATHER RUBBER TOYS

AMSTERDAM WARMOESSTRAAT 89
BERLIN MOTZSTRASSE 22
PARIS 24 RUE DU TEMPLE
24/7 MISTERB.COM

[FACEBOOK.COM/MRB.AMSTERDAM](https://www.facebook.com/mrb.amsterdam)

Kelly Printing & Copy

digital - offset - webdesign
In the heart of Amsterdam

Folders, Flyers, Placemat,
Invoice, Envelop, Menu,
Takeaway menu,
Lamination, Binding,
Hosting, Design, DTP,
Roll-up Banner, Lettering,
Business Card
Quick Stamps

Express
Indoor / outdoor
sticker, canvas, poster,
light-board film,
banner. All Sizes

Zeedijk 93, 1012 AT Amsterdam
T: 020 - 6273 354 F: 020 - 6247 884
E: info@kellyprinting.nl

Good quality & service

*** HET KLEINSTE HUIS ***

AMSTERDAM

*Thee- en
keramiekboutique*
Specialiteiten van
Hollandse bodem

Oude Hoogstraat 22
1012 CE Amsterdam
020 - 752 7585
www.hetkleinstehuis.nl

Omgaan met overlast

'Zou u a.u.b. ergens anders willen gaan plassen?'

WILLEM OOSTERBEEK

Opgekropte frustraties, afgewisseld met bevrijdende lachsalvo's, klotsten door de Eggertzaal van 't Nieuwe Kafé aan de Dam tijdens de door stadsdeel Centrum georganiseerde bijeenkomst Omgaan met overlast op de Wallen op dinsdag 25 november. Een deelnemer: 'Ik vind het veel te zacht.' 'Aaien, aaien? We blijven niet aaien!'

Aan Hans Kaldenbach, die opvoedkunde studeerde en in het onderwijs zat, en zijn kompaan, trainingsacteur Jeroen, de niet eenvoudige taak zo'n dertig Wallenbewoners in te wijden in de geheimen van het omgaan met overlastgevers.

Kaldenbachs motto: 'U kunt de wind niet veranderen. Maar hoe de zeilen staan bepaalt u zelf.' Het geeft al aan welke kant het op zal gaan, deze avond. Als je niet beresterk bent, kun je maar beter voor de zachte aanpak kiezen. Wat doen de meeste mensen als ze in een agressieve situatie terecht komen? Volgens Kaldenbach reageren ze met 'vechten, vluchten of verstijven'. Maar er is volgens hem een betere manier om de overlastgevers aan te pakken, en dat is 'verbinden'.

Als er iemand tegen je muur staat te pissen, is het het beste om de plassen vriendelijk te benaderen. 'Goedenavond. Zou u a.u.b. ergens anders wil-

len gaan plassen? Kijk, daar is een krul.' Verbinden dus.

En een signalement onthouden of opdracht geven 112 te bellen is ook altijd handig, aldus Kaldenbach.

Vingertje

Precies dit soort tips doen bij veel aan-

wezigen de nekharen recht overeind staan. Want terwijl de schreeuwer, dealer of dronkenman ongeremd zichzelf mag zijn, moet de Wallenbewoner zich aanpassen en zich inhouden. En dat is niet de makkelijkste boodschap.

Toch is het volgens Kaldenbach verstandig om je niet door emoties te laten leiden, maar je verstand te gebruiken.

'Ik ga altijd escaleren. Dat is mijn gedrag.'

'Omgaan met korte lontjes', daar gaat het vanavond over. 'Het gaat er om dat je hun gedrag begrijpt. Dat is overigens wat anders dan dat je begrip hebt voor wat ze doen.'

Aan de hand van een aantal scènes waarin Jeroen op knappe wijze de rol van de overlastgever vertolkt, worden praktijkvoorbeelden geschetst.

Wat doe je bijvoorbeeld als iemand met zijn voeten op de bank zit in de trein? Kaldenbach: 'Ga dan niet commanderen, en laat dat bestraffende vingertje weg. Zeg daarentegen: *goedenavond*. Ga zitten, zodat je op gelijke ooghoogte bent. Pak dan een krantje uit het rek en zeg iets als: *O joh, je bent vergeten een krantje onder je voeten te leggen*. Grote kans dat het soepel wordt opgelost. Belangrijk: je laat iemand zo in z'n waarde.'

Doel is immers om te voorkomen dat een conflict escalereert. Want zoals overlastacteur Jeroen zegt: 'Ik ga altijd escaleren. Dat is mijn gedrag.'

Hand

Niet iedereen heeft zin in zo'n begripvolle houding, aldus Kaldenbach, want die zou zelfs kunnen uitmonden in het geven van een hand, waarmee je een afspraak bezegelt en tegelijkertijd de tegenpartij compromitteert.

Toch het gaat volgens Jeroen, die opgroeide in de straten van Kanaleneiland in Utrecht, erom om contact te leggen

en niet om iemand in de grond in te stampen. 'Ik ben alleen maar in mijn eigen wereldje bezig. Ik heb geen enkele boodschap aan jou. Beweeg dus mee.'

'Blijf rustig, ook al scheld ik je uit voor vuile kuthomo. Je wilt toch mijn gedrag beïnvloeden?'

Juist.

Vijf tips

Vrij naar Hans Kaldenbach, *Respect! 99 tips voor het omgaan met jongeren in de straatcultuur*. Voor wat ze waard zijn.

1. Spreek overlastgevers niet aan als u boos bent, maar blijf te allen tijde rustig.
2. Begin altijd met groeten: 'Heren, goedenavond.'
3. Gebruik geen kwetsende taal.
4. Als ze ontkennen wat u duidelijk heeft gezien, negeer dan de ontkenning en zeg rustig wat u wilt.
5. Als u iets gevraagd hebt, ga dan niet staan wachten tot ze het doen maar groet en loop door.

BUURT HISTORIE

Willem de Jong van Poelgeest

Vleeshallen

De Pieterspoortsteeg en de Pietershalsteeg liggen tussen de Oudezijds Voorburgwal en de Nes. Ooit was hier het kerkhof van het Sint Pietersgasthuis. Dit gasthuis, dat reeds in 1414 wordt genoemd, werd in 1452 door brand verwoest, in 1492 herbouwd en uitgebreid met een kerkhof. Het besloeg een terrein tussen de Sint Pieterspoort en de Wijde Lombardsteeg. Deze steeg, toen nog water, vormde de stadsgrens en droeg de naam Spoeye of 't Speuytgen.

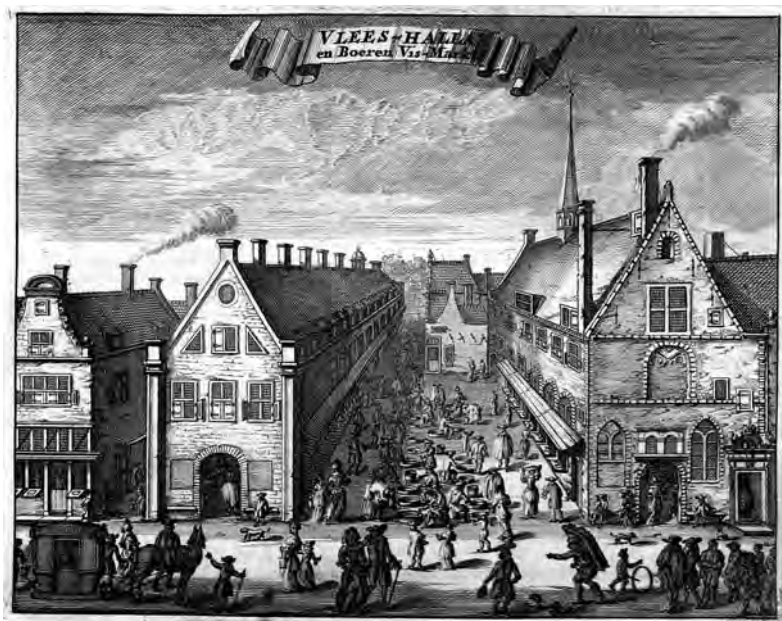
Na de Alteratie (hervorming) in 1578 werd het kloosterterrein eigendom van de stad.

In 1582 werd de kapel van het oude gasthuis, de Sint Pieterskapel, bestemd tot vleeshal, met de ingang aan de Nes. De oude vleeshal, in de Waagsteeg tegenover het oude stadhuis op de Dam, was namelijk te klein geworden voor de zich uitbreidende stad.

Vijf jaar later moest ook deze nieuwe locatie vergroot worden. Zij werd daarom uitgebreid met een tweede kapel, de voormalige kapel van het aangrenzende St. Margrietenklooster.

De twee vleeshallen stonden bekend als de Grote en de Kleine Vleeshal. Het pleintje ertussen, aan de zijde van de Nes, werd gebruikt als marktplein. Hier werd eerst gevogelte en later riviervis verkocht. Op de plattegrond van Amsterdam van 1625, door Balthasar Florisz, heet de Oudezijds Voorburgwal hier overigens 'Wortelmarkt'.

De vlees- en visverkoop was aan strenge gezondheidsregels gebonden en stond onder stedelijk toezicht. Regels daarvoor bestonden al in 1413. De vis-

en vleesverkopers waren verenigd in het Sint Pietersgilde.

Op de benedenverdieping van de vleeshallen bevonden zich de slagbanken. Aan haken aan zware balken hing het vlees.

Op de bovenverdieping van de Grote Vleeshal huisvestten zich de keurmeesters. Doktoren en apothekers hadden daar ook een vergaderzaal. Zij waren verenigd, op initiatief van Nicolaas Tulp, in het Collegium Medicum. In de Kleine Vleeshal werden gedurende twee korte perioden anatomische lessen georganiseerd. Daarna verhuisden de lessen in 1691 naar het gereedgemaakte Theatrum Anatomicum in de Waag op de Nieuwmarkt.

Op de bovenverdieping van de Kleine Vleeshal hielden Rederijkerskamers regelmatig hun bijeenkomsten. Een van deze literaire verenigingen was d'Egellantier, waarvan Samuel Coster, Bredero en P.C. Hoofd lid waren.

De beestenmarkten verhuisden uiteindelijk naar de Utrechtsepoort, het huidige Frederiksplein, en maakten hiermee plaats voor een andere 'vlees'handel op de Wallen. In de 19de eeuw stond bijvoorbeeld op de hoek van de Wijde Lombardsteeg het toen bekende bordeel van Madame Elise. Dit pand was voorzien van groene luiken en werd daarom ook wel 't Groene Paleis genoemd.

Buurtparkeren op de Wallen

De bewoners van Groenburgwal en Ververskwartier hebben vanwege alle parkeeroverlast en al het nodeloze zoekverkeer voorgesteld om een proef te nemen met buurtparkeren. Daarbij zijn de parkeerplaatsen op straat gereserveerd voor vergunninghouders en voor beperkt bezoek van alle bewoners. Alleen GroenLinks is tegen dit voorstel. Verder bestaat er een zeer brede politieke steun voor dit initiatief in stadsdeel Centrum, maar ook in de centrale stad die hierover beslist. Toch heeft het dagelijks bestuur van de bestuurscommissie Centrum aanvankelijk een negatief conceptadvies aan de cen-

trale stad voorbereid.

De bewoners waren *not amused* en hebben luid van zich laten horen. Een meerderheid van de Bestuurscommissieleden, met de fracties van VVD en SP voorop, heeft nu om een nieuw positioneel conceptadvies gevraagd. Het voorgestelde proefgebied is inmiddels gegroeid naar binnen de cirkel van Damrak, Rokin, Amstel, Waterlooplein, Valkenburgerstraat en Prins Hendrikkade – en is daarmee zelfs een groter gebied dan de Burgwallen.

Meer informatie: www.buurtparkeren.nu.

Alarm: 112**Politie:**

Niet spoedeisend 0900-88 44

Wijkteam Beursstraat:

Buurtregisseurs:
Rob Oosterbaan 06 53 87 93 92
Hermanjan Jansen 06 22 94 41 19

Brandweer:

Alarmnummer 621 21 21
Centraal Bureau 692 93 94

Gezondheidszorg:

GG&GD (Ambulance) 555 55 55
Eerste hulp (OLVG) 599 30 16
Centr. Doktersdienst 088 00 30 600
Kruispost 624 90 31
Dierenambulance 626 21 21

Gemeente Amsterdam:

Internet: www.amsterdam.nl
Stadhuis 256 91 11
Horeca Overlastlijn 421 45 67
Milieudienst 14 020
Ombudsman 625 99 99

Stadsdeel Centrum:

Internet: www.centrum.amsterdam.nl
Algemene informatie 14 020
Meldpunt Zorg & Overlast 256 44 42
Meldpunt Overlast water 0900-93 94
Meldpunt Openb. Ruimte 14 020
(Reiniging, bestrating, groen, etc.)
Inspectie Bouwen en Wonen
ma/vrij 09:00-10:00 256 46 30

Nuon (Energie Noord West):

Afdeling Binnenstad 597 16 16
Openbare verlichting 597 26 26
Storingen elektra 597 12 34
Storingen gas 597 12 35

Dienst Stadtoezicht:

Hoofdkantoor: 251 21 21
Parkeerbeheer: 251 33 22
Wegslepen: 251 33 23

Wijkcentrum:

d'Oude Stadt 638 22 05

Taxi:

TCA-Centrale 0900 677 77 77
Taxi Direct 020 6 333 333
Stadsmobiel 441 00 55

nieuws overzicht

oktober

- 8** Twee panden op de Wallen behouden de bestemming van speelautomatenhal. Twee jaar geleden werden ze op grond van de wet Bibob gesloten.
- 16** Groepen feestende toeristen maken elke avond zo'n puinhoop van het beeld van Majoor Bosshardt dat besloten wordt het beeld 's nachts af te dekken met een stuk zeildoek.
- 22** Na consultatie van bewoners, ondernemers en reders doet het dagelijks bestuur van de bestuurscommissie Centrum het voorstel om na 1 januari overdag varen weer toe te staan in de Oudezijds Achterburgwal. Na 22.00 uur wordt de toegang gesloten.
- 28** Uit de reportage *Misdaad BV* van AT5 blijkt dat er op de Wallen veel meer mensenhandelaren zijn dan er voor de rechter verschijnen.

november

- 6** Bij een steekpartij op de hoek van de Damstraat en de Oudezijds Voorburgwal raken twee mannen ernstig gewond. De dader wordt later gepakt.
- 7** Digitale marktplaats Etsy verkoopt tot eind december handgemaakte en vintage artikelen in een tijdelijke winkel aan de Oudezijds Achterburgwal 121.
- 9** De 'Wallendokters' moeten hun pand op de Oudezijds Voorburgwal eind dit jaar verlaten, na 28 jaar, maar een nieuw pand hebben ze nog niet gevonden. De huur is te hoog of de ruimtes zijn ongeschikt.
- 13** Burgemeester Van der Laan nodigt zijn Londense ambtsgenoot uit voor een excursie over de Wallen. Zo kan die het gedrag van zijn landgenoten zien. Daarmee reageert Van der Laan op uitspraken van de Londense burgemeester dat Amsterdam *sleazy* is.
- 18** Boekhandel Scheltema kondigt zijn terugkomst op het Rokin aan. De verhuizing staat gepland voor de eerste helft van 2015.
- 23** Vier politiepanden, waaronder Beursstraat en Warmoesstraat, gaan in de verkoop. Voormalig politieagent Piet Middelkoop pleit voor een politiemuseum in het roemruchte bureau Warmoesstraat.
- 25** Te diep gelegen putdeksels op het fietspad van het vernieuwde Damrak zouden voor gevaarlijke situaties zorgen.
- 28** Twee toeristen worden onwel in een hotel in de Warmoesstraat na het gebruik van paddo's.
- 30** De Wallen worden volgehangen met waarschuwings- en matrixborden. Eerder overleden drie Engelse toeristen in de stad aan het snuiven van witte heroïne die als cocaïne was verkocht. Veertien mensen werden ernstig ziek, waarvan twee in de Stormsteeg.

december

- 2** Het Baantjermuseum in de Warmoesstraat is op zoek naar bejaarde prostituees voor een reünie.
- 2** Comediytheater in de Nes gaat dicht. De eigenaresse van het pand wil er een 'cultureel restaurant' en een expositieruimte in vestigen.
- 2** AmsterdamMarketing wil af van de *staggarties*. Deze (meestal Engelse) vrijgezellenfeesten veroorzaken te veel overlast.

*Redactie, bestuur
en bezorgers van
d'Oude Binnenstad
wensen u
fijne feestdagen
en een gelukkig
2015!*

Zielen fluisteren door de Oude Kerk

Je hoort ze fluisteren, soms ook schreeuwen en grommen: de lichtfiguren van kunstenaar Tony Oursler die tot en met maart te zien zijn in de Oude Kerk. Ieder kan hier zijn eigen gedach-

ten laten fladderen. De schaars uitgelichte kerk, die daardoor nog groter lijkt dan hij is, nodigt daartoe uit. Ga daarom kijken op een winterse namiddag, als het donkert.

Penning voor Wildeman

Stadsdeelvoorzitter Boudewijn Oranje, Rob Veeger, René Wildeman en Willem Koster bewonderen de Frans Banninck Cocpenning, die op dinsdag 9 december werd uitgereikt aan René Wilde-

man, oud-directeur van hotel-restaurant De Roode Leeuw en voorzitter van ondernemersvereniging Damrak. Rob Veeger (53) volgt hem op als nieuwe directeur.

Nieuwe ondernemers ...

Susanne Bakker: 'We moeten de Sint Jansstraat op de kaart zetten'

WILLEM OOSTERBEEK

Salomé Trip en Kala Newman hebben het initiatief genomen tot de oprichting van een ondernemersvereniging in het St. Annenkwartier en op het Oudekerksplein.

Trip zit met The Red Light Workshop in de Trompettersteeg. Daar worden fotoshoots en workshops georganiseerd en van daaruit opereert ze als touroperator. Newman zit met The Proud Otter – met mooie producten van kleine makers – in de Dollebegijnsteeg. Bij de vereniging, die nog geen passende naam heeft, hebben zich inmiddels zo'n vijftien ondernemers uit het St. Annenkwartier en van het Oudekerksplein aangemeld. Ze willen praktische zaken regelen als betere verlichting, meer groen en uniforme uithangborden, en ze willen evenementen organiseren van en voor de buurtbedrijven. Maar ze zoeken ook naar een andere uitstraling van het gebied. Newman: 'We willen beslist geen Negen Straatjes worden. Dat is ons veel te yuppie-achtig.' Trip: 'Het moet wel een mengeling blijven van verschillende bedrijven. Het is niet de bedoeling dat het een saaie buurt wordt.' In het begin was de verstandhouding met de dames achter de ramen niet optimaal, maar inmiddels kennen ze elkaar en gaat het een stuk beter. Newman: 'We zijn zelf vrouw. Dat

scheelt.' Trip: 'Als je zelf normaal doet, komt het vanzelf goed. We zeggen nu gewoon *hoi* tegen elkaar.'

Beiden voelen zich senang in de buurt. Newman: 'Ook de Amsterdammers die hier nooit komen zijn trots op deze buurt. Laat ze hier maar eens komen kijken!' Trip: 'De Wallen staan voor tolerantie voor homo's en voor multi-culti-koppels. Hier zag je de eerste gekleurde mensen. Die tolerantie moet blijven.'

...en een geslaagd feestje

Ook de ondernemers in de St. Jansstraat proberen meer gezamenlijk op te treden, vertelt Susanne Bakker van Les Petites Pucés, waar schilderijen, jassen en sieraden te koop zijn en waar ook een kop koffie kan worden gedronken. 'In november hadden we een *Salon Sint Jansstraat*. We hadden een optreden van een koor en alles was opgeleurd met blauwe ballonnen. Per slot zitten we in het Blaauwklakenblok. De Salon heeft aardig wat publiek getrokken.' Maar er moet meer gebeuren, vindt Bakker. 'Het is geen makkelijke straat. Er zou wat groen in de straat kunnen komen, bij de parkeergarage bijvoorbeeld. We moeten sowieso als ondernemers de krachten bundelen om de St. Jansstraat beter op de kaart te zetten.' En misschien moeten de winkels ook wat meer open? 'Ja, dat zou ik wel willen, maar ik kan dat niet afdwingen.'

KERST IN AMSTERDAM

Wilt u met Kerstmis een kerkdienst of een mooi kerstconcert bijwonen, ga dan naar www.kerstamsterdam.nl of kijk op www.facebook.com/kerst020.

Prettige kerstdagen!

